

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kollegorna på skolorna – vad tycker de om idrott och hälsa?

En intervjustudie om synen på ämnet idrott och hälsa

Författare: Alexander Gustafsson

Handledare: Katarina Schenker

Examinator: Göran Gerdin

Termin: VT23

Kurs: 2IDA2E

Abstract

Syftet med denna uppsats var att undersöka vad lärare i andra ämnen än idrott och hälsa anser är kunskap i skolan såväl som i ämnet idrott och hälsa. Det undersöktes även hur eller om samarbete sker mellan lärarnas ämnen tillsammans med idrott och hälsa. Den tidigare forskningen lyfter hur lärarna i idrott och hälsa ser på vardagen i skolan både svensk och internationell kontext. Forskningen visar även hur samarbeten kan ske mellan ämnen och att det har blivit mer förekommande att lärare i idrott och hälsa arbetar närmare med andra kollegor.

Metoden för studien har varit semistrukturerade intervjuer med sex respondenter. Det teoretiska perspektivets utgångspunkt har varit bildningsteorier och en modell om kollegialt lärande. Resultatet visar att det finns en relativt enhetlig kunskapssyn. Det finns en god grundsyn på idrott och hälsa men det finns potential att utveckla undervisningen. Vad gäller samspel mellan olika ämnen har några uteslutit det helt medan två respondenter har samarbetet ämnesövergripande. Det finns potential bland flera om ämnesövergripande arbete.

Slutsatserna som dras är att idrott och hälsa betraktas som ett viktigt ämne och det finns potential från andra ämnen att samarbeta med idrott och hälsa. Det konstateras även att olika tävlingsmoment ska undvikas.

Nyckelord: Ämnesövergripande, Kunskapssyn, Idrott och hälsa, Lärare, Samarbete.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
2. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR.....	3
3. BAKGRUND OCH TIDIGARE FORSKNING	4
3.1 ÄMNET IDROTT OCH HÄLSAS HISTORIA OCH UTVECKLING	4
3.2 SYNEN BLAND LÄRARNAS I IDROTT OCH HÄLSA	7
3.3 SYN PÅ BEDÖMNING I IDROTT OCH HÄLSA	8
3.4 PERSPEKTIV PÅ UTBILDNINGEN I ÄMNET IDROTT OCH HÄLSA	9
3.5 ÄMNESINTEGRERING I SKOLAN	9
3.6 SAMSPELET BLAND LÄRARE ÖKAR	10
3.7 BILDNINGSBEGREPPET.....	11
3.8 SAMMANFATTNING AV TIDIGARE FORSKNING	12
4. TEORETISKT PERSPEKTIV.....	14
4.1 MODELL – KOLLEGIALT LÄRANDE	14
4.2 BILDNINGSTEORIER	15
4.3 TILLÄMPNING AV DE TEORETISKA PERSPEKTIVEN.....	16
5. METOD.....	18
5.1 URVAL	18
5.2 DATAINSAMLING	19
5.3 INTERVJUGUIDE	20
5.4 BEARBETNING AV DATAINSAMLING	21
5.5 ANALYS AV DATAINSAMLING.....	22
5.6 PÅLITLIGHET OCH TILLFÖRLITLIGHET	23
5.7 ETISKA ÖVERVÄGANDEN	23
6. RESULTAT OCH ANALYS	26
6.1 SYN PÅ KUNSKAP	26
6.2 SYN PÅ IDROTT OCH HÄLSA SOM ÄMNE.....	28
6.3 SYNEN PÅ KUNSKAPSÄMNEN I SKOLAN.....	29
6.4 KUNSKAP I ÄMNET IDROTT OCH HÄLSA	31
6.5 SAMARBETE OCH POTENTIALEN ATT SAMARBETA MED IDROTT OCH HÄLSA	33
6.6 ANALYS	36
7. DISKUSSION.....	40
7.1 HUR BETRAKTAS ÄMNET IDROTT OCH HÄLSA BLAND LÄRARE I ANDRA ÄMNEN?	40
7.2 VAD HAR LÄRARNAS FÖR SYN OCH PERSPEKTIV PÅ KUNSKAP?	42
7.3 HUR SER SAMSPELET UT MELLAN IDROTT OCH HÄLSA OCH ANDRA ÄMNEN I SKOLAN?	43
7.4 METODDISKUSSION.....	45
7.5 VIDARE FORSKNING	47
8. SAMMANFATTNING	49
9. REFERENSLISTA.....	50
BILAGA	
BILAGA 1 INTERVJUGUIDE	

1. Inledning

Skolan består av många ämnen där eleverna ska lära sig fullt med olika saker. I dessa skolämnen finns det lärare bakom som ska bedriva undervisning. Dessa lärare är utbildade i olika saker beroende på vilka ämnen som ska undervisas. En logisk tanke är att dessa lärare tycker olika saker vad gäller kunskap och andra ämnen.

I den nuvarande läroplanen för grundskolan (*Lgr 22*) skriver Skolverket (2022) i kapitel två om olika mål och riktlinjer inom den svenska skolan. Dessa övergripande mål som framgår i detta kapitel är sådana mål där ambitionen är att alla elever ska nå dessa. Detta innebär att eleverna måste tränas och ges chansen att utvecklas. En av riktlinjerna för att eleverna ska nå dessa mål handlar om att arbeta ämnesövergripande. Det vill säga att några eller många ämnen samspelar och samarbetar när eleverna ska utvecklas.

Denna uppsats har ämnet idrott och hälsa som utgångspunkt. Ämnet är ett av många ämnen i skolan och precis som i de andra ämnena ska eleverna utveckla kunskaper och förmågor här också. Men vad tycker andra inom skolans värld om detta ämne egentligen? Är det ett konstigt ämne? Är det likadant som i alla andra ämnen? Samarbetar man med idrott och hälsa tillsammans med sina egna ämnen? Det finns många frågor och förmodligen många svar.

Mitt intresse för detta område grundar sig i att många i min närhet har många tankar och idéer om ämnet idrott och hälsa. Både personer inom skolans värld såväl som utanför skolans värld. Utifrån detta började en tanke uppstå för mig vad jag ville undersöka i ämnet idrott och hälsa. Det vill säga vad personer som har haft ämnet och de som arbetar nära ämnet på något sätt tycker och tänker. Då uppkom idén att intervjua lärare som får tycka till kring ämnet. För att få ett helikopterperspektiv intervjuas lärare som inte undervisar i ämnet idrott och hälsa.

Pihlblad (2022) skriver om två olika studier som synliggör området om ungdomar och inaktivitet. I de två studierna som Pihlblad (2022) hänvisar till kommer de fram till olika saker. Den ena studien menar att det finns en koppling mellan fysisk aktivitet och prestation i skolan medan den andra studien inte hittar särskilt tydliga kopplingar mellan dessa aspekter. Utifrån detta är det av intresse att undersöka om lärarna som är med i denna undersökning synliggör några samband mellan fysisk aktivitet och prestationer i skolan.

I Londos (2010) avhandling framkommer det att bollspel är en styrande del av ämnet idrott och hälsa. Utifrån detta är det av intresse att undersöka om något liknande framkommer i de svaren i denna studie. Anser de verksamma lärarna inom skolans värld att bollspel dominerar i ämnet? Finns det andra delar som anses dominera i ämnet? Vilka kunskaper framkommer i ämnet? Frågorna är många, i denna undersökning besvaras några av frågorna kring ämnet.

Utifrån vad Skolverket (2022), Pihlblad (2022) och Londos (2010) lyft avser denna undersökning tillsammans med ett eget intresse att undersöka vad det finns för åsikter kring ämnet idrott och hälsa bland lärarkollegorna i andra ämnen på skolorna. I nästa kapitel förklaras undersökningens syfte och hur syftet ska besvaras.

2. Syfte och frågeställningar

Denna uppsats syftar till att undersöka vad verksamma lärare på olika högstadieskolor har för syn på ämnet idrott och hälsa, syn på kunskap i allmänhet och syn på kunskap i idrott och hälsa. Uppsatsen avser även att undersöka om lärare som undervisar i andra ämnen har samarbetat med idrott och hälsa och hur potentialen att samarbeta med ämnet ser ut.

Uppsatsen avser att besvara följande frågeställningar:

- Hur betraktas ämnet idrott och hälsa bland lärare i andra ämnen?
- Vad har lärarna för syn och perspektiv på kunskap?
- Hur ser samspelet ut mellan idrott och hälsa och andra ämnen i skolan?

3. Bakgrund och tidigare forskning

I detta avsnitt kommer en bakgrund att presenteras tillsammans med tidigare forskning kring området. Bakgrundsdelen handlar om hur idrott och hälsa som ämne har utvecklats historiskt. Därefter presenteras ett avsnitt om synen bland undervisande lärare i idrott och hälsa. Efter det presenteras ett avsnitt om bedömning, perspektiv på utbildningen i idrott och hälsa, hur ämnen integrerar med varandra och ett avsnitt om samspel bland lärare. Därefter avslutas kapitlet med en sammanfattning av tidigare forskning.

3.1 Ämnet idrott och hälsas historia och utveckling

Larsson (2016) skriver i sitt kapitel om nutidshistorien om Per Henrik Ling som startade Gymnastiska Centralinstitutet år 1813 som idag är Gymnastik- och idrottshögskolan. Enligt Ling skulle man kunna använda gymnastiken som ett användbart verktyg för att kunna lösa dåtidens problem och liknande i samhället. Gymnastiken var riktad till stor del mot det militära och hade kopplingar till att Sverige hade förlorat Finland till Ryssland under kriget som pågick då. Vidare förklaras att det finns en del förespråkare för Lings tankar om gymnastik som menar att han själv har uppfunnit och myntat hans lära om gymnastiken. Det visar sig att Ling var inspirerad från hans unga år från Franz Nachtegalls som bedrev ett institut för gymnastik i Köpenhamn i Danmark. Nachtegalls hade hämtat tankar och idéer från Johann GutsMuths vilket kan påvisa att Ling hade med sig kunskaper från andra länder som han senare tog med sig till Gymnastiska Centralinstitutet (Larsson, 2016).

Lings gymnastiska lära handlade mycket om att arbeta med hur kroppens hållning var i hans lektioner som ofta var kollektiva. Ling tillsammans med många andra under hans epok menade att hållningen var viktig då det hade ett samspel mellan kroppen och själen. Mycket av gymnastiken handlade om att kunna ta order och vara disciplinerad. Man skulle lyssna på de som ansvarade över undervisningen. De som skötte undervisningen kom från det militära och vanligtvis var det en officer som höll undervisningen. Till en början var undervisningen både utomhus och inomhus men med tiden började olika gymnastiksalar växa fram som användes för att utöva hans gymnastik. Salarna underlättade för att kunna ha en större kontroll på utövarna och kunna ha en ännu större disciplin (Larsson, 2016).

Samhället utvecklades under 1800-talet vilket ställde krav på att gymnastiken behövde utvecklas och komma med nya idéer. Ling valde att dela in sin gymnastik i fyra olika delar eller områden som nischat sig på specifika teman. Det första handlade om sjukgymnastik som skulle vara bra för att förebygga ryggsproblem och problematik med muskler. Den andra delen handlade om den militära gymnastiken som till stor del handlade om att kunna fäkta och tränas med hantering av vapen och liknande berättar. Dessutom fanns en pedagogisk gymnastik som i mycket handlade om att kunna fostra och lära ut. Den fjärde och sista delen handlade om estetisk gymnastik som skulle vara bra för männen att förstå det vackra mellan att vara en man och samtidigt kunna vara estetisk. Det i sin tur gick att koppla till kropp och själ som var viktigt för Ling som i sin tur hade inspiration från antikens Grekland (Larsson, 2016).

Under Lings epok rådde en enkönsmodell som handlade om att mannen var överordnad och kvinnan var lägre i rang. Mycket av detta speglade sig från hur samhället var uppbyggt och hur religion hade påverkan på samhället. Det hände mycket under denna tid i samhället vilket ledde till att undervisningen fick ändra synsätt och tankar på både manliga och kvinnliga kroppar. Tidigare handlade hans gymnastik mycket om själen medan nu riktades fokus i stället på att kroppen sågs som en maskin. Den som fortsatte att utveckla Linggymnastiken var Hjalmar Ling som var son till Per Henrik Ling. Han fortsatte att utveckla den pedagogiska gymnastiken som används inom skolverksamheter (Larsson, 2016).

Ämnet som då hette gymnastik myntades formellt redan år 1820 i dåtidens läroverk som även lyfter att det inte implementerades på samma sätt i praktiken. Problematiken då var att det fanns begränsat med salar att utöva ämnet och inga lärare som hade utbildning att kunna bedriva gymnastikundervisning. Längre fram under 1800-talet blev gymnastiken mer utbredd och vanligare i både läroverken och den allmänna folkskolan. Gymnastiken var först ett ämne för enbart pojkar som senare utvecklades i början av 1900-talet till ett ämne som både pojkar och flickor fick utöva. Dock ska sägas att innehållet såg olika ut för pojkar och flickor som även lyfter skillnader hur det kunde se ut i folkskolan och läroverken. De som hade råd att gå i läroverken hade mer utbildade gymnastiklärare medan de som gick i folkskolan oftast hade sin klasslärare som höll i gymnastikundervisningen (Larsson, 2016).

En person som har haft inflytande att namnet idrott har uppkommit inom skolan är Victor Balck som under slutet av 1800-talet och 1900-talet hämtade inspiration från tävlingsidrotten i Storbritannien. Han var verksam som lärare under några år på Gymnastiska Centralinstitutet och hade påverkan på hur läroverken och folkskolan skulle utöva gymnastiken. Idrotten blev direkt kritiserad av olika gymnastikdirektörer som var lärda av Linggymnastiken och menade att idrotten endast handlade om tävling och sågs som ett egoistiskt utövande. Det beskrivs att idrotten blev populär bland ungdomar och det i sin tur tillsammans med vetenskaplig forskning gav idrotten medvind jämfört med den traditionella gymnastiken som Ling först myntade. Forskningen visade att gymnastiken inte gynnar eleverna på samma sätt vilket gav idrotten ännu större utrymme i skolan. Larsson (2016) menar att det kan ses som ett nytt kapitel inom ämnets historia.

Vidare berättar Larsson (2016) att en dansk fysiolog Erik Hohwü-Christensen senare blev professor på Gymnastik- och idrottshögskolan i mitten av 1900-talet hade stort inflytande på ämnet idrott och hälsas utveckling tillsammans med flera andra forskare som var stora internationellt sett. Dessa forskare myntade arbetsfysiologin som handlade om att vara fysiskt aktiv 40 minuter tre gånger i veckan. Ämnet handlade då om att eleverna skulle vara fysiskt aktiva. Under 1980-talet uppstod en ny epok av ämnet då det var osäkert om arbetsfysiologin verkligen var den rätta vägen att använda sig av. Ämnet hade hamnat i en period då idrottsliga aktiviteter hade fått väldigt stor påverkan på ämnet och vissa var tveksamma om det var den rätta vägen att gå. Ämnet fick fler och fler inslag av fritidsaktiviteter och tävlingsinslag vilket fick en del att tvivla på om det var den rätta vägen. En del elever kunde känna sig exkluderade med tanke på tävlingsinslagen. Särskilt för de elever som inte var intresserade av tävling och även många flickor kunde uppleva exkludering lyfter Larsson (2016).

Under slutet av 1900-talet debatterades det friskt hur ämnet skulle fungera och om det överhuvudtaget skulle finnas kvar i svenska skolan. År 1994 kom en ny läroplan där det nuvarande namnet på ämnet idrott och hälsa tillkom. Namnet väckte flera frågor hur ämnet skulle fungera och utformas. Skulle det vara en idrottslig del och en del om hälsa eller skulle de samverka

stälde sig många frågan. Hälsa skulle fungera som ett komplement inom ämnet för att undvika endast att man betonar idrott som ofta kan tolkas som tävlingsidrott menar Larsson (2016).

3.2 Synen bland lärarna i idrott och hälsa

År 2001 började Lundvall, Meckbach och Thedin Jakobsson att forska kring vad lärarna har för synpunkter på ämnet idrott och hälsa. De skriver i *Idrottsforskning* (2002) om en studie där de har intervjuat verksamma lärare inom ämnet idrott och hälsa. De intervjuade både behöriga och obehöriga lärare som arbetade med idrott och hälsa i skolan. I studien lyfte forskarna om hur mycket tid som lärarna hade till undervisning. Det visade sig att det kunde skilja väldigt mycket från skola till skola och i alla årskurser. Vidare beskriver Lundvall, Meckbach och Thedin Jakobsson (2002) i deras studie att svaren kring vad lärarna hade för syn på olika mål i undervisningen kunde se väldigt olika ut. De drog en försiktig slutsats att obehöriga eller utbildade lärare i större mån inte ansåg att kursplanen som skulle efterföljas var lika viktigt som behöriga lärare inom idrott och hälsa ansåg. De fortsatte sitt resonemang med att de tror att det har med okunskap att göra kring målen som finns med i både kursplan och läroplanen då.

Sebelius (2018) har gjort en licentiatuppsats där hon har undersökt vad lärarna i idrott och hälsa har för upplevelse om sin vardag i skolan. Där framgår det både att lärarna i idrott och hälsa har kollegor på sina skolor som finns där och vill hjälpa till att utveckla undervisningen. Det framgår även att det finns kollegor som inte upplevs som kollegor. Innebörden av det går att säga att det finns lärare som inte betraktar lärarna i idrott och hälsa som riktiga kollegor då deras undervisning är annorlunda. Dessutom skolledare som gärna säger goda saker men som inte implementerar det och stödjer lärarna på ett tillräckligt vis. Vårdnadshavare som både är positiva och vill väl såväl som gnälliga som ifrågasätter undervisningen. Lärarna i idrott och hälsa möter människor på olika sätt, varje dag. Av de åtta lärare som Sebelius (2018) intervjuade berättade sju av lärarna att det främsta argumentet till att de är verksamma lärare i idrott och hälsa grundar sig på att möta människor i sin vardag.

I Sebelius (2018) förklaras att flera av lärarna hade kunnat tänka sig andra yrken där möten med människor sker. Lärarna har dock argumenterat för att de gärna möter barn och ungdomar och vill se dem utvecklas. Det framgår även att majoriteten av de intervjuade lärarna berättar om omväxlingen i deras dagar i skolan. Under deras arbetsdagar kan dagarna skilja väldigt mycket

och det blir omväxlande. En del upplever det som utmanande samtidigt som det finns en tjuvning i det. Det kan vara svårt att veta vad som kommer att hända under deras lektioner vilket kräver flexibilitet och att vara lösningsorienterad. Saker som uppstår i deras vardag kan vara från att strömmen går i hallen till att vädret är dåligt när utomhuslektioner ska bedrivas. Sådana händelser gör att lärarna är väldigt flexibla i sin vardag och ofta hittar lösningar på problemen.

I en studie från McEvoy, Heikinaro-Johansson och MacPhail (2017) har de intervjuat 14 lärare i idrott och hälsa från sju olika länder där lärarna i ämnet har delat sin syn på ämnet. Deltagarna var från USA, Nya Zeeland, Finland, Tyskland, Irland, Schweiz och Belgien. Det framkommer bland annat att fysisk aktivitet och allsidighet ses som en viktig del bland flera av respondenterna i studien. I denna studie framkommer det även att flera av lärarna har en förändrad syn på ämnet. Tidigare handlade ämnet mycket om olika sporter eller idrotter som utövades menade flera av respondenterna. Flera av dessa deltagare menade att ämnet handlar mer om att förbereda eleverna till att vara fysiskt aktiva och att de ska vara det längre fram i deras liv. Detta framkom bland flera, trots att de är från olika länder. Samtidigt framkommer det även i studien att några av respondenterna alltid har haft ett synsätt där ämnet handlar om att elever ska vara fysiskt aktiva och att eleverna ska vara förberedda med kunskaper inför deras vuxna liv. Dock ska sägas att dessa var i minoritet bland deltagarna.

3.3 Syn på bedömning i idrott och hälsa

I antologin *Hur är det i praktiken?* skriver Kroon (2016) i ett kapitel där syn på bedömningar i idrott och hälsa framgår. När skolan reformerades och läroplanen för gymnasieskolan (*Gy II*) tillkom fick lärarna i idrott och hälsa tänka om vad gäller synen på bedömningar i ämnet. Tidigare tänkte ofta lärarna utifrån de fyra F:n. Dessa F betyder följande: Fakta, förståelse, färdighet och förtrogenhet. Det vanliga var att ett Godkänt betyg (G), var att en elev hade faktakunskaper. Ett Väl Godkänt (VG) innebar att eleven kunde visa förståelse såväl som färdigheter. För att nå Mycket Väl Godkänt (MVG) ansågs förtrogenhet krävas också. I samband med reformeringen av läroplanen förklarar Kroon (2016) att den synen behövdes förändras då ett E som är motsvarigheten till G krävde att alla dessa former av kunskap skulle visas, åtminstone en grund skulle synliggöras. Den nya synen handlade mer om att kolla efter kvalitet och hur väl kvaliteten tillämpades.

3.4 Perspektiv på utbildningen i ämnet idrott och hälsa

Backman och Pearson (2016) har gjort en intervjustudie där 12 lärare på olika universitet i Sverige som utbildar lärare i idrott och hälsa har delat sina tankar och idéer om innehållet i utbildningen. Det framkommer i resultatet att det är viktigt som blivande lärare att lära sig i två delar. Den ena delen handlar om det praktiska. Det vill säga själva momentet eller rörelsen som ska utföras eller implementeras. Den andra delen handlar om det didaktiska. Det vill säga den pedagogiska och hur en rörelse eller ett moment ska läras ut. I resonemangen bland deltagarna i studien framkommer bland annat att vissa moment är av nödvändighet för att kunna undervisa ordentligt och utförligt i ämnet. Det kan uppstå en problematik om en lärare inte är kapabel att utföra ett moment. Vid sådana tillfällen kan bland annat det komma ifrågasättande kommentarer varför momentet ska utföras om inte läraren kan själv.

I Backman och Pearson (2016) framkommer det även från respondenterna att flera tycker att det är lättare att syna olika rörelser och se kvalitén på rörelserna. Däremot är det betydligt svårare att göra bedömningar på rörelserna. Det visar sig även att flera av respondenterna som utbildar lärare i idrott och hälsa har svårt för att underkänna studenter vad gäller rörelsemoment. I denna studie kommer Backman och Pearson (2016) fram till att det finns svårigheter för universitetet när lärare i idrott och hälsa utbildas. De menar att teoretiska kunskaper anses viktiga såväl som de praktiska kunskaperna som ska synliggöras i utbildningen.

3.5 Ämnesintegrering i skolan

Sara Blanck (2014) undersökte i sin licentiatavhandling om ämnen som möts i skolan. Hon utgick från samhällskunskapsämnet där det mötte andra ämnen i skolan. Blanck (2014) skriver i den inledande delen i avhandlingen att det finns två olika strävanden i den svenska skolan när det kommer till ämnesintegrering. Den ena sidan handlar om att ämnena i skolan har blivit mer självständiga och förtydligade vad som ska belysas i undervisningen. Vilket innebär att ett större fokus läggs på det enskilda ämnet. Det vill säga det ämne som läraren i fråga undervisar i där och då. Ett tydligt exempel som Blanck (2014) lyfter är borttagandet av So och No som har blivit enskilda ämnen. Den andra sidan när det kommer till ämnesintegrering inom skolan

har en syn där samarbeten mellan ämnen ska lyftas mer. Blanck (2014) menar att den trenden inte bara synliggörs i Sverige utan även internationellt. En möjlig anledning till att trenden syns i flera länder kan vara att vi lever i ett mer globalt samhälle och eleverna behöver vissa förmågor som speglas i olika ämnen vilket gör att eleverna är förberedda på hur verkligheten ser ut (Blanck, 2014).

Utifrån ovanstående tankar från Blanck (2014) där det råder en tudelning hur man ska gå till väga när det kommer till ämnesintegrering har Blanck (2014) några funderingar som hon belyser. Hon funderar utifrån olika förutsättningar som finns för att kunna göra ett genomförbart samarbete mellan olika ämnen. Dessutom lyfter Blanck (2014) även vikten av att ha ett tydligt syfte varför eller varför inte samarbeten mellan ämnen fungerar där och då. Hon hävdar att det är viktigt att veta vilken eller vilka förmågor som kommer att tränas och som kommer att utvecklas. Vidare menar Blanck (2014) att man bör ha i åtanke vad som händer med de ämnen som samverkar med varandra och vad man får ut av varandra när man samspekar.

3.6 Samspelet bland lärare ökar

Larsson och Redelius (2004) har gjort en undersökning som visar att idrottslärare inte längre står ensamma på samma sätt som tidigare. Ett samarbete mellan andra lärare har utvecklats eftersom kraven på samarbete har ökat. Förändringarna syftar till att lärarna använder ett gemensamt yrkesspråk, detta för att kunna samla erfarenheter inom yrket. Larsson och Redelius (2004) menar att det finns brister i yrkesspråket och att detta måste förbättras för en mer professionell relation till varandra och inte minst till eleverna. Denna brist på professionellt yrkesspråk kan vara en av anledningarna till de svårigheter som finns när det gäller exempelvis att växla från undervisning till lärande. Det kan även vara att hinna med att använda sig av läroböcker och dylikt. Därför anses detta som en aktuell förändring för en mer professionell verksamhet.

Meckbach (2004) har gjort en undersökning kring lärares reflektioner av ämnet idrott och hälsa i grundskolan. Intervjuerna i undersökningen visade att respondenterna ansåg att idrotten har förändrats från skola till skola där det har gått från ett prestationsämne till ett hälsoinriktat ämne med fokus på motion i stället för tävling. Ett fåtal respondenter anser inte att idrotten har

förändrats alls utan att allt är som vanligt med bollsporter och fysisk aktivitet. Lärarna vill göra aktiviteter som engagerar många och då blir det lätt bollspelade.

Idrott och hälsa är mer än bara fysisk aktivitet. I undersökningen är det inte många lärare som nämner ämnets andra delar som att lära sig om kropp och hälsa. Detsamma gäller de teoretiska delarna och hur de avsätter tid för eleverna att reflektera över vad de har lärt sig. Fortsättningsvis visar undersökningen att ingen lärare pratar om läroböcker eller att de har några läxor, respondenterna menar att de arbetar mer med fysisk aktivitet än med teori (Meckbach, 2004).

Undersökningen visade att införandet av en målstyrd skola har lett till förändring för idrottslärarna. Detta har lett till att man nu ingår i ett arbetslag och inte längre kan vara en "ensamvarg" ute i idrottshallarna. Det har även lett till att man får agera mentor, hålla utvecklingssamtal och hitta åtgärder åt de elever som inte klarar målen inom läroplanen. Detta i sin tur har lett till mer kommunikation med lärare och elever samt att hitta en analys och tolkning av idrott och hälsas kunskapsmål. Detta för att kunna sätta en rättvis grund för betyget (Meckbach, 2004).

Meckbach (2004) förklarar vidare att undersökningen även visade att i samband med att ämnet bytte namn från idrott till idrott och hälsa med en ny kursplan har det skett en del förändringar för lärarna. Lärarna menar att ämnet nu är mer inriktat på hälsa än tävling. Exempelvis ligger mer fokus på motion och färdigheter. Att eleverna ska ha roligt genom fysisk aktivitet är alla lärare helt eniga om men ingen förklarar i vilken form lärandet ska ske. Undervisningen ska både vara lustfylld och främja rörelseglädje, detta för att kunna utveckla ett konstant engagemang för fysisk aktivitet. En av lärarna menar att ett enkelt recept på hur man ska göra undervisningen intressant är att utgå från barnens situation och vardag. Här menar en del att detta kan leda till tappat intresse hos eleverna för man inte får någon variation. Man behöver därför alltid hitta nya utmaningar och nya intressen hos eleverna så de får stimulans i lärandet.

3.7 Bildningsbegreppet

I Nordin (2010) diskuteras begreppet bildning. Det framgår bland annat att detta begrepp är svårdefinierat och att det finns åsikter om begreppet. Nordin (2010) menar att det går att nöja

sig i definitionen att en människa behöver bildas och behöver göra tolkningar av detta begrepp. Ibland krävs även att omtolkningar och nya definitioner av begreppet.

En av flera definitioner av bildningsbegreppet som Nordin (2010) gör är en uppdelning mellan socialisation och bildning. Det finns flera som menar att socialisation är något som formar och bildar människan till den hen är. En sådan tanke må vara sann men samtidigt inte tillräckligt utvecklad för att fungera i skola och en pedagogisk situation. Det går att bryta ner till en medveten tanke och en omedveten tanke vad gäller bildning och socialisation. Enligt denna tanke handlar det om att socialisation sker genom det omedvetna, det vill säga saker som sker hela tiden. Bildning däremot sker när det finns en genomtänkt tanke med ett syfte. Genom sådana tankar kan man driva undervisning och bilda människor. En sådan uppdelning vad gäller bildningen inte nödvändigtvis behöver enbart ske i ett klassrum. En sådan pedagogisk tanke kan ske utanför skolans väggar också. Bildningen kan även ske både genom direkt kommunikation såväl som indirekt kommunikation (Nordin, 2010).

En annan definition som framkommer om bildningsbegreppet i Nordin (2010) är praktik. Detta är ett samlingsbegrepp för att förverkliga olika delar vad gäller praktik. Här omsätts både det sociala med det aktuella momentet eller utförandet av något. Detta skapar någon form av mening eller nytta (Nordin, 2010).

3.8 Sammanfattning av tidigare forskning

I detta kapitel har forskning presenterats i en svensk kontext såväl som ur en internationell kontext. Kapitlet började med en introduktion om idrott och hälsa som ämne och hur det har utvecklats med hjälp av Larsson (2016). I nästa avsnitt presenterades forskning från Lundvall, Meckbach och Thedin Jakobsson (2002) där de förklarade vad lärarna i idrott och hälsa tyckte om ämnet. Sebelius (2018) och McEvoy, Heikinaro-Johansson och MacPhail (2017) har också undersökt synen bland lärarna i idrott och hälsa. Sebelius (2018) i en svensk kontext och McEvoy, Heikinaro-Johansson och MacPhail (2017) i en internationell kontext.

Backman och Pearsons (2016) studie handlade om hur de som utbildar lärare i idrott och hälsa ser på utbildningen. Blanck (2014) synliggjorde hur ämnesintegrering kan gå till och vilka

syften som bör finnas för att integrera ämnen. Larsson och Redelius (2004) redogjorde för att fler lärare i idrott och hälsa inte är ensamma som de var tidigare. Vilket innebär att samspelet bland lärare ökar. Även Meckbach (2004) visade i sin forskning att lärarna i idrott och hälsa inte står lika ensamma längre som de tidigare var. I Nordin (2010) diskuteras och förklaras bildningsbegreppet.

Dessa olika studier och undersökningar kommer användas i kapitlet där en diskussion förs. Den tidigare forskningen kommer att användas olika mycket i olika delar i diskussionskapitlet. Anledningen är att vissa delar av den tidigare forskningen stämmer mer överens med någon eller några av frågeställningarna till denna undersökning. Diskussionskapitlet är uppdelat med studiens tre frågeställningar.

4. Teoretiskt perspektiv

I detta kapitel presenteras de teoretiska perspektiven som uppsatsen har som utgångspunkt i. Det är två perspektiv som kommer att presenteras. Kollegialt lärande är en modell som bygger på forskning kring hur lärare kan arbeta kollegialt med varandra. Den andra teorin som presenteras handlar om bildningsbegreppet.

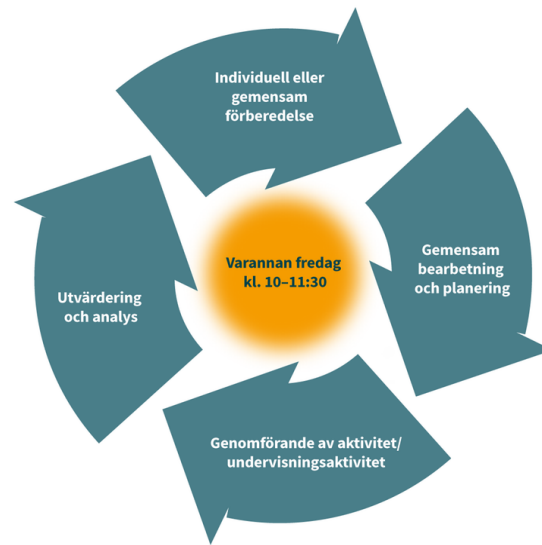
4.1 Modell – Kollegialt lärande

Kollegialt lärande innebär olika former av kompetensutveckling där kollegorna hjälper varandra i form av strukturerat samarbete, lära av varandra och granska varandras arbetssätt men även sitt eget. Syftet med kollegialt lärande är att systematiskt arbeta med kvalitetsförbättringar och inte bara byta erfarenheter i det vardagliga mellan personalen utan i stället arbeta tillsammans. Modellen syftar även till utveckling av undervisningen genom ett mer strukturerat samarbete mellan lärarna och på så sätt få ett mer gemensamt yrkesspråk (Skolverket, 2022a).

Skolverket (2022a) har gjort en modell om kollegialt lärande som heter kompetensutvecklingsmodellen. Modellen utgår från att en grupp kollegor har olika uppgifter som de tillsammans ska ta sig an genom diskussioner och reflektioner. Gruppen träffas regelbundet för att få en struktur. Modellen nedan visar exempel på att gruppen som arbetar träffas varannan fredag mellan ett utsatt klockslag och går igenom olika moment. Detta för att få regelbundna träffar och gå igenom de olika momenten på ett så strukturerat sätt som möjligt. Målet med denna modell är att de ska se om förändringar har skett och om det har haft en effekt på eleverna i form av både utveckling och lärande. Modellen utgår från fyra olika moment som är individuell eller gemensam förberedelse, gemensam bearbetning och planering, genomförande av aktivitet eller undervisningsaktivitet samt utvärdering och analys.

Denna modell grundar sig i en webbkurs som i första hand är riktad mot förskollärare och hur de kan arbeta med kollegialt lärande. Modellen har sin grund i den forskning som tre forskare har gjort kring kollegialt lärande. Det kommer från följande forskare: Helena Ackesjö från Linnéuniversitetet, Sven Persson från Malmö universitet och Lina Söderman Lago från

Linköpings universitet. Dessa har bedrivit forskning kring området och modellen för kollegialt lärande har sin teoretiska grund från deras forskning (Skolverket, 2022a).

Bildkälla: Skolverket (2022a)

4.2 Bildningsteorier

Uljens (2006) skriver i *Vad är bildning?* om Comenius som förklarar att människan måste bildas för att bli en människa. Vidare säger han att undervisning är nödvändig för människorna av den anledning att de inte ska vara "vilda djur eller förnuftlösa". För Comenius handlar undervisningen om att människan styrs in i bestämda banor genom växande tänkande. Detta för att få en föreställd nytta för sig själv och andra. Utan utbildning menar Comenius att möjligheten till ett evigt liv försvinner (Uljens, 2006).

Uljens (2006) berättar om två olika bildningsteorier och det är den materiella bildningsteorin och den formella bildningsteorin. Den materiella teorin utgår ifrån att bildning är som ett typ av ägande och att detta ägande är en bestämd typ av kulturellt kapital. Detta menas med att enbart de människor som förstår och kan bestämda saker eller kulturinnehåll kan kalla sig själva för bildade.

Den formella bildningsteorin argumenterar för det allmänna och innehållsövergripande som skolorna har att utveckla som exempelvis analys, reflektion och argumentationsförmåga. Den

moderna formella teorin grundar sig i att undervisa människor om olika strategier för inläring och intresset av att "lära sig lära" (Uljens, 2006).

Läroplanskommittén (1994) belyser att begreppet bildning har diskuterats under väldigt lång tid. I över 200 år har bildningen haft funderingar kring dess betydelse och syfte. Det visar sig att under de senaste årtiondena har begreppet bildning inte haft samma diskussion i samhällsdebatten längre. I Läroplanskommittén (1994) skriver de om förändringarna som har skett vad gäller bildningsbegreppet. Då den politiska styrningen av den svenska skolan har förändrats går det att anse att bildning är något som borde talas mer om igen. I takt med förändringen att utgå från styrdokument som finns på nationell nivå som styr skolans innehåll går det att tolka att Läroplanskommittén (1994) menar att bildning är något som borde vara på agendan igen i skoldebatten. Ramarna som finns på nationell nivå leder vad lärarna ska belysa i undervisningen men lärarna tillsammans med eleverna kan tolka ramverket för att forma undervisningen. Detta innebär att lärarna i synnerhet behöver göra ett vägval vad de ska lyfta i undervisningen och hur det ska genomföras.

Läroplanskommittén (1994) menar att ordet bildning i svenskan utgår från det tyska ordet Bildung. Värt att tillägga är att den tyska pedagogiken hade ett annat synsätt på ordet än vad betydelsen i svenskan har. Den tyska betydelsen av begreppet menar att varje människa behöver bildas och upptäcka saker som tidigare inte var uppfunna. Det finns stora likheter från Läroplanskommittén (1994) med vad Uljens (2006) skriver om att människan måste bildas för att bli en människa. Dagens synsätt på bildningsbegreppet menar Läroplanskommittén (1994) handlar om att utgå från vissa kunskaper och förhållningssätt. Det är som en form av paradox mot den tyska betydelsen från sent 1700-tal. Den menar att man behöver skapa eller forma någon form av kunskap där man bildar sig som människa. Det vill säga att människan ska skapa sig något nytt som leder människan framåt (Läroplanskommittén, 1994).

4.3 Tillämpning av de teoretiska perspektiven

De teoretiska perspektiven om kollegialt lärande och bildningsteorier kommer användas i diskussionskapitlet. Med hjälp av dessa teorier kommer resonemang att föras utifrån vad som har framkommit i den empiriska data som har presenterats i resultatkapitlet. Bildningsteorierna

kommer främst att diskuteras utifrån vilken kunskapssyn som har framkommit i empirin. Då analyseras det tillsammans med det teoretiska perspektivet. Kollegialt lärande kommer att användas när ett diskuterande resonemang förs kring samarbeten bland lärare och hur potentialen att samarbeta med idrott och hälsa har framkommit i empirin. Med hjälp av dessa teoretiska perspektiv underlättar det tankarna att diskutera tillsammans med den insamlade data i resultatkapitlet. Denna tillämpning sker i den analyserande delen av resultat och analys.

5. Metod

I detta kapitel presenteras vilka metoder som har använts till uppsatsen. Kapitlet delas in i flera avsnitt. Det första avsnittet handlar om urval i undersökningen. Därefter kommer ett avsnitt om datainsamling, intervjuguide, bearbetning av datainsamling, analys av datainsamling, pålitlighet och tillförlitlighet och ett avslutande avsnitt om etiska överväganden.

5.1 Urval

Urvalet som har gjorts under arbetet har utgått från ett bekvämlighetsurval som innebär att respondenterna i arbetet redan finns tillgängliga i ett kontaktnät. Då arbetet grundar sig om lärares åsikter kring ämnet idrott och hälsa har lärare som ansågs kunde svara djupgående och stå för sina åsikter valts ut (Bryman, 2011).

Det gjordes även ett målinriktat urval vilket innebär att respondenterna som har valts ut är relevanta för de forskningsfrågor som har ställts. Genom ett målinriktat urval har tanken varit att försöka dra en koppling mellan urvalet av respondenter och forskningsfrågorna (Bryman, 2011). Därför valdes sex lärare som är verksamma på högstadienivå. Respondenterna som har varit med i studien är verksamma på tre olika skolor, två av dem är kvinnor och fyra av dem är män. Åldern på respondenterna varierar då några är nyutexaminerade lärare och några är mer erfarna lärare. Detta för att få en djupare bredd av tankar och åsikter.

Tabell 1: Respondenter

Respondent	Yrkeserfarenhet	Ämnen i skolan
Lydia	20 år	Samhällskunskap, historia, geografi, religion, svenska, svenska som andraspråk och specialpedagog
Nelly	Två år	Samhällskunskap, historia, geografi och religion

Olle	Ett halvår	Samhällskunskap, historia, geografi och religion
Benjamin	Ett halvår	Historia, samhällskunskap, matematik, biologi, kemi och fysik
Emmanuel	Ett år	Musik
Johannes	20 år	Samhällskunskap, historia, geografi, religion och teknik

Respondenterna i studien har olika bakgrunder och undervisar i olika ämnen i skolan. För att redovisa ett rättvist resultat senare i studien är det värt att tillägga vilka lärare som är verksamma på samma skola. Lydia, Benjamin, Emmanuel och Johannes är kollegor med varandra. Ur ett etiskt perspektiv både för studien och för respondenterna är det värt att tillägga att de kan fundera ut vem som har svarat vad. Tidigare i metodavsnittet uppgavs konfidentialitetskravet från Vetenskapsrådet (2002). Det vill säga att inga obehöriga ska kunna ta reda på uppgifter och information från respondenterna. Alla respondenter var medvetna när de ställde upp att intervjuas att kollegor kunde vara med i studien. Allihop gav sitt medgivande och samtycke till det. De andra två i studien Nelly och Olle arbetar på olika skolor. Givetvis gäller även konfidentialitetskravet även där.

5.2 Datainsamling

För att kunna utföra denna uppsats har det krävts datainsamling genom olika metoder. Vid starten av uppsatsskrivandet börjades sökningar att göras för att få fram data till den inledande delen av arbetet, till bakgrunds- och tidigare forskning och till det teoretiska perspektivet som uppsatsen utgår från. Sökningar i databaser som OneSearch och Google Scholar har använts för att få fram data som har varit nödvändig för att kunna ta sig vidare i processen av studien. Ett exempel på sökord som har gjort i OneSearch är *Ämnesövergripande* där Blanck (2014) avhandling hittades som är använd i delen om tidigare forskning. Dessa sökningar har möjliggjort vidare steg i processen av studien.

Den största datainsamlingen i denna uppsats kommer från sex kvalitativa intervjuer med lärare som är verksamma på olika högstadieskolor i södra Sverige. Frågorna som respondenterna har besvarat har varit öppna frågor i en semistrukturerad intervju. Bryman (2011) skriver att en semistrukturerad intervju går ut på att intervjun har ett antal olika teman som utgångspunkt. Dessa olika teman består av olika frågor som respondenterna får svara fritt på. Frågorna behöver inte nödvändigtvis komma i en och samma ordningsföljd utan kan komma i olika ordning beroende på hur samtalet med respondenten fungerar. Bryman (2011) förklarar vidare att en semistrukturerad intervju ger möjlighet att ändra frågorna delvis utifrån hur samtalet fortlöper. Under flera av intervjuerna har flera frågor ställts på ett liknande sätt men frågorna har kunnat förtydligas eller förklaras när det har varit oklarheter under några intervjuerna. Bryman (2011) menar att denna metod kan få respondenterna att komma fram till mer egna tankar vilket har synts i några av intervjuerna där några av respondenterna nästan har börjat leda samtalet. Valet av semistrukturerade intervjuer gjordes av den anledning att respondenterna skulle kunna ge svar av personlig karaktär där deras personliga åsikter möjliggjordes att komma till tals.

Vid starten av alla intervjuer har en förklaring för respondenterna gjorts lite om hur intervjun kommer gå till. Kvale och Brinkmann (2014) kallar detta för en orientering i intervjun. De lyfter att det är viktigt att få en bra start när man börjar intervjua en respondent. Om starten inte blir särskilt bra riskerar det att försämra datainsamlingen under intervjun och resultatet blir sämre. Mot denna bakgrund har det funnits en tanke att försöka börja alla intervjuer med några enklare frågor som handlar om deras bakgrund i skolan. Exempelvis hur många år man har arbetat som lärare och vilka ämnen som man är behörig i. Utifrån detta som Kvale och Brinkmann (2014) menar är viktigt vid starten av intervjuerna har dessa intervjuer fungerat väl med alla sex respondenterna där de har kunnat lyfta fram sina tankar och åsikter kring de frågor som har ställts.

Under intervjuerna var intervjuguiden användbar för att kunna hålla ordning på den data som vill få insamlat med hjälp av intervjuerna. Detta återkommer i nästa avsnitt.

5.3 Intervjuguide

Intervjuguiden gjordes för att strukturera upp intervjuerna för att få en tydlig och givande intervju (se bilaga 1). Konstruktionen av intervjuguiden byggdes upp i teman som ansågs gå att diskutera utifrån de teoretiska perspektiven. Intervjuguiden behövde ha viss relevans till den

tidigare forskningen också. Samtidigt som det konstruerades för att undersöka vad lärarna tycker, inte den vad den tidigare forskningen säger. Eftersom det gjordes semistrukturerade intervjuer där följdfrågor kan ställas samt att frågorna inte behöver ställas i en speciell ordning underlättades intervjun med hjälp av olika teman som utgick från olika frågor. Alla respondenter utgick från samma frågor men samtalen kunde variera beroende på deras svar. Intervjuguiden bestod av ett bakgrundstema med inledande frågor och fem huvudteman med underfrågor och följdfrågor.

Gratton (2010) förklarar att en intervjuguide är lämplig att utgå från inför en intervju. Dels för att strukturera upp samtalet, dels för att enklare identifiera vilken information som anses nödvändig. Frågorna som hör till samma ämne bör vara inom samma tema för att enklare hålla en röd tråd och inte hoppa mellan de olika teman och ämnen som planerats. Samtalet bör inledas på ett mildare sätt och sedan övergå till de tuffare frågorna som kan vara känsliga eller jobbiga att svara på för respondenten.

5.4 Bearbetning av datainsamling

När det kommer till bearbetning av data som har samlats in i studien har inspiration hämtats från Bryman (2011) som skriver om hur man kan hantera data i studien. Vid intervjuerna har alla spelats in förutom en intervju, hen ville inte bli inspelad. För att kunna samla in all data från intervjuerna noterades saker ner för hand väldigt noga under intervjuernas gång. Därefter har transkriberingar gjorts av det inhämtade materialet. Dessutom har respondenterna varit villiga att ställa upp i efterhand om det har varit några oklarheter när det kommer till svaren som de har gett. Detta för att säkerställa att det som har skrivits är korrekt och att saker och ting har uppfattats korrekt. Särskilt hen som inte ville bli inspelad har förklarat något resonemang som var svårtolkat och svårt att analysera.

I alla dokument oavsett om det är handskrivet eller skrivet på dator finns inga riktiga namn på respondenterna. Allt är skrivet med fiktiva namn för att säkerställa att deras uppgifter inte kan hamna fel och att deras namn inte går att lista ut. Det är endast undertecknad som gjort studien som vet vem som har svarat vad.

5.5 Analys av datainsamling

För att kunna göra en analys av den data som är insamlad till studien har Bryman (2011) använts för att kunna analysera data. Studien är gjord enligt Bryman (2011) tankar om semistrukturerade intervjuer. Det tillhör den kvalitativa typen av forskning vilket innebär att svaren som respondenterna har gett kan vara långa och svåra att analysera. Materialet som är insamlat under intervjuerna har till stor del varit relativt lätt att hantera efter intervjuerna med respondenterna. Vid några få tillfällen har några svar varit lite oklara och otydliga. Då har de respondenterna besvarat samma fråga vid ett senare tillfälle för att säkerställa att svaret var korrekt tolkat.

Vid analysen av all data har inspiration från Gratton (2010) hämtats. Han skriver om hur man kan gå till väga med sin insamlade data och hur man kan analysera den data som man har fått fram. Utifrån de tankarna användes Gratton (2010) för att kunna transkribera och sammanställa svaren från intervjuerna. Några av intervjuerna blev något längre än andra men transkriberingarna av intervjuerna har landat i ungefär samma längd. Då intervjuerna har varit semistrukturerade enligt Bryman (2011) idéer om det har det blivit lite samtal mellan frågorna ibland.

När informationen är sorterad och analyserad menar Gratton (2010) att man kan dra slutsatser och analyser utifrån informationen som är hämtad och redogjord. Detta i sin tur möjliggör att i ett senare skede av denna uppsats kunna göra slutsatser av hela studien. Det vill säga resultat, metoder, bakgrund och tidigare forskning bland annat.

Efter datainsamlingen och selektionen till resultatkapitlet har de teoretiska perspektiven använts. De har egentligen funnits med på ett hörn hela tiden men de framkommer tydligare i diskussionskapitlet där bildningsteorier och kollegialt lärande diskuteras med den data som är insamlad från empirin. Med hjälp av dessa gick det att föra ett resonemang och analysera den data som är insamlad.

Uppdelningen av den data som var insamlad gjordes i första hand med hjälp av intervjuguiden och de olika teman som fanns med där. Dessutom har olika markeringar och dylikt behövts göras i de olika dokumenten med transkriberingar. Med hjälp av dessa markeringar har olika mönster kunnat lyftas fram. Det kan vara både likheter såväl som skillnader mellan respondenterna. Under varje avsnitt i resultatkapitlet finns det med några citat med förklaringar innan och

efter. Dessa citat ansågs vara mest relevanta för studien och det aktuella avsnittet som presenteras. Det kan variera något mellan hur mycket respondenterna framträder i resultatkapitlet. Detta grundar sig i relevansen av svaret som har framkommit och formuleringarna. Dessutom vilka kopplingar som går att göra mellan de olika svaren.

5.6 Pålitlighet och tillförlitlighet

Eftersom denna undersökning är av kvalitativ karaktär försvårar det granskningen av arbetet. Det vill säga om någon annan hade gjort samma sak hade den personen kommit fram till samma sak. I kvalitativ forskning är det vanligare att se över de olika beslut som är tagna och om det följs en god praxis under undersökningen. Pålitlighet handlar om att andra kan se att kloka beslut är tagna och om etiska beslut bland annat. Det handlar även om att se om något är rimligt i utförandet. Dessa delar går att betrakta som ersättare till återupprepning av det som har forskats. För att kontrollera tillförlitligheten behöver en forskare redogöra tydligt vilka beslut som har tagits, tillvägagångssätt med olika dokument och dylikt (Denscombe, 2018).

Utifrån de sakerna som är presenterade ur Denscombe (2018) har denna studie beaktat dessa delar. Bland annat genom all dokumentation i transkriberingarna av intervjuerna. Olika dokument med olika delar av undersökningen finns tillgängliga också. Andra delar som har redogjorts och som redogörs i nästa avsnitt i hela metodkapitlet är av stor betydelse för tillförlitligheten. Dessa saker handlar om att redovisa alla tillvägagångssätt för att andra forskare ska kunna dra liknande slutsatser om en liknande studie hade genomförts. Alla delar i metodkapitlet har varit nödvändiga för att kunna göra slutsatser i slutet av undersökningen såväl för andra som vill göra en liknande eller likadan undersökning kring detta område.

5.7 Etiska överväganden

För att denna studie skulle vara möjlig att genomföra har några etiska överväganden varit nödvändiga att göra och tänka igenom ett antal etiska frågor. Vetenskapsrådet har gjort flera publikationer när det kommer till etiska frågor. Innan intervjuerna i denna studie kunde möjliggöras, lästes deras rapport som heter God forskningssed (2017) och deras rapport Forskningsetiska

principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning (2002). Då data samlas in av respondenter som har intervjuats har det varit viktigt att veta vad som är korrekt när det kommer till etiska frågor.

I rapporten God forskningssed (2017) förklarar de begrepp som är viktiga att kunna särskilja när man ska genomföra en studie som denna. Exempelvis ett begrepp som konfidentialitet som handlar om att respondenternas information och svar i undersökningen inte får spridas utan endast behandlas av mig som gör studien.

I rapporten Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning (2002) förklaras olika krav som är nödvändiga för att kunna verkställa denna studie. Fyra krav har varit viktiga att beakta i samband med denna studie. Det första kravet handlar om informationskravet som innebär att respondenterna i denna studie har blivit informerade om vad undersökningen går ut på och dess syfte. Respondenterna upplystes när de fick förfrågan om att vara med i studien och i samband med att de skulle intervjuas.

Det andra kravet som Vetenskapsrådet (2002) lyfter handlar om samtycke. Samtyckeskravet innebär att respondenterna måste samtycka att vara med i studien och de har rätt att avbryta sin medverkan om de inte känner för att vara med längre. De har rätt att avbryta när de vill oavsett anledning. I detta fall har alla fortsatt velat vara med och inga konstigheter har uppstått när det kommer till samtycke av uppgifter och information.

Vetenskapsrådet (2002) lyfter ett tredje krav som de kallar för konfidentialitetskravet. Detta innebär att uppgifter kring respondenterna skall hållas konfidentiellt vilket innebär att obehöriga inte kan eller får ta del av information och uppgifter som finns med i studien. För att säkerställa detta har aldrig några riktiga namn skrivits i vare sig dokument eller papper. Endast fiktiva namn på personer som är med i studien finns tillgängliga.

Det fjärde kravet som Vetenskapsrådet (2002) belyser handlar om nyttjande av uppgifter. Nyttjandekravet som det kallas innebär att uppgifter som respondenterna i denna studie har uppgett endast får användas till studien och inget annat. Alltså får uppgifter inte överlämnas eller säljas vidare till externa parter.

För att verkställa intervjuerna till denna studie har dessa krav från Vetenskapsrådet (2002) varit användbara och väldigt viktiga. Dessutom har Vetenskapsrådet (2017) varit nödvändig att använda då den ger olika förklaringar och riktlinjer om begrepp och liknande som har varit viktiga att kunna förstå för att kunna tillgodose kraven som ställs på mig i studien.

6. Resultat och analys

I detta kapitel presenteras resultatet av undersökningen. Kapitlet delas in i olika avsnitt som har en utgångspunkt från intervjuguiden. I avslutningen av kapitlet presenteras en analys som summerar resultatet med hjälp av de teoretiska perspektiven.

6.1 Syn på kunskap

Här delar respondenterna sina tankar och perspektiv kring kunskap och vad de betraktar som kunskap är enligt deras synsätt.

När respondenterna besvarade frågan kring deras perspektiv och tankar kring kunskap går det att summera att respondenterna var relativt överens om vad kunskap är för dem. De motiverade med exempel som kunde vara lika varandra och skilja en del mot andra exempel respondenterna emellan.

Ett exempel kommer från Lydia som resonerade enligt följande:

Min syn på kunskap är att man lär sig något och att man senare kan omsätta det i praktiken. Dessutom tänker jag att man kan omsätta kunskapen i olika sammanhang, det tycker jag är viktigt. Jag tycker inte man enbart ska kunna använda något i det sammanhanget man lärde det sig i skulle jag nog säga. Det viktigaste är nog att man kan använda kunskapen på sikt också skulle jag säga. Vi ska ju lära eleverna för livet eller det livslånga lärandet som man kallar det och då behöver eleverna kunna använda kunskapen längre fram. (Lydia)

Lydia förklarade i citatet ovan att hennes syn på kunskap handlar om att kunna använda sig av något i andra sammanhang än sammanhanget som det lärdes först i. Kunskap för Lydia handlar även om att kunna omsätta något från teorin till praktiken.

Även Olle och Nelly har delat liknande tankar som Lydia. De har poängterat vikten av att kunna omsätta något från teorin till praktiken. Nelly belyste även att kunskap är föränderligt och att det är viktigt att kunna anpassa sig utifrån kunskapen som förändras.

Emmanuel har delat en annan bild om hans perspektiv på kunskap, han förklarar det på följande vis:

Jag tänker att kunskap är som ett slags verktyg som man kan ta fram vid olika tillfällen. Ibland behöver man använda verktyget mer och ibland mindre. Det går väl säga att kunskap är något man kan applicera i olika sammanhang. Ju mer man kan desto fler situationer kan man hantera tänker jag. Är man allsidig och kan mycket så blir det ju lättare att hantera sitt vuxna liv också. (Emmanuel)

Emmanuel menar att kunskap är viktigt att kunna nyttja vid olika tillfällen och olika kontexter. Om någon har mer kunskaper är det lättare att lösa olika dilemman och situationer, i synnerhet i vuxenlivet.

Benjamin har besvarat frågan på ett annat sätt. Hans tankegång lyder på följande sätt:

Jag skulle väl säga att kunskap handlar om att man förstår något och att man kan förmedla vidare det till andra. Är man kapabel att göra det så kan man nog något ganska bra skulle jag säga. Sen är det ju alltid bra att kunna ta fram olika faktakunskaper och sånt också. Det kan man ju förmodligen också formulera vidare på ett eller annat sätt. (Benjamin)

Benjamin anser att det är viktigt att kunna dela med sig av kunskap. Klarar en individ att dela kunskapen menar Benjamin att individen innehar kunskap kring den aktuella frågan eller området.

Johannes har förklarat sin tankegång på ett annat sätt, det gick till enligt följande:

En kunskap för mig är något man förstår sig på. Det vill säga inget man bara kan rabbla upp utan man behöver förstå vad man säger. När man använder en kunskap som man verkligen kan tänker jag att man kan kontrastera den. Alltså att man kan förstå motsatsen och dylikt till det man förklarar. Dessutom ska kunskapen gå att appliceras och implementeras på olika sätt. Då har man ett djup och kan något skulle jag säga. (Johannes)

Johannes menar att en kunskap är en kunskap om det finns en förståelse kring den aktuella saken. Alltså inget som bara sägs rakt ut, utan det behövs en tankegång och förståelse kring saken. Det blir ännu tydligare om kunskapen går att sätta emot, alltså kunna se motsatser kring saken.

6.2 Syn på idrott och hälsa som ämne

I detta avsnitt har respondenterna delat vad de tycker om ämnet idrott och hälsa.

Johannes har förklarat vad han tycker om ämnet, han gjorde det enligt följande:

I grund och botten är jag positiv till ämnet och tycker att det är viktigt om man utgår från vad som står i kursplanen för ämnet. Innehållet i kursplanen lyfter flera viktiga saker som eleverna behöver och som är nyttigt. Hälsa tycker jag är en väldigt viktig del. Tyvärr så tycker jag inte att det som står i kursplanen omsätts i praktiken. Jag tycker att alldeles för mycket idag handlar om att tävla i ämnet. Det underminerar ämnet och det är synd att ämnets riktiga innehåll inte kommer fram. Jag tycker inte att eleverna ska behöva tävla mot varandra. Alla har ju olika fysiska och psykiska förmågor och då är det inte snällt att behöva tävla. Vill man tävla får man göra det utanför skolan. Sen vill jag poängtera att jag låter kanske negativ nu men det är egentligen inte min tanke. Jag vill bara se en förändring där allt tävlande försvinner. (Johannes)

Johannes hänvisar till läroplanen där han menar att flera moment i undervisningen som bedrivs idag utgår från saker som inte är med i kursplanen för ämnet. Det tävlas alldeles för mycket enligt Johannes och det vill han se en förändring kring. Johannes är egentligen positiv till ämnet men menar att tävlandet drar ner hans syn på ämnet.

Nelly har beskrivit att hon tycker att ämnet är väldigt viktigt, hon förklarade på följande vis:

Jag skulle säga att ämnet är väldigt viktigt och blir bara viktigare och viktigare. Fler och fler barn och ungdomar idag är så stillasittande och inaktiva. Även om jag är väldigt ny som lärare märker jag skillnad för varje år som går. När jag själv gick på högstadiet var det många fler som rörde på sig och höll i gång. Därför skulle jag säga att ämnet behöver få en större roll än vad det har idag. Jag skulle säga att det är en fråga om folkhälsa. Eleverna behöver daglig motion och fysisk aktivitet. Utan sådan aktivitet så riskerar vi att många elever tappar i andra delar av skolan också. (Nelly)

I Nellys resonemang framgår det att hon har en positiv bild av ämnet och menar att ämnet bör få en större roll. Hennes motiv till det grundar sig på att väldigt många barn och ungdomar är inaktiva och stillasittande. Hon märker stor skillnad från när hon själv gick på högstadiet.

Emmanuel och Benjamin har delat liknande perspektiv som Nelly, de har bland annat lyft att ämnet lyfter viktiga saker om hälsa och fysisk aktivitet. Olle har gett ett blandat svar där det går att hitta likheter med de andra respondenterna. En del med Johannes där även Olle tycker

det tävlas för mycket. Likheten med Emmanuel och Benjamin handlar om hälsa och kroppsliga förmågor. Likheten med Nelly handlar om att Olle tycker att barn idag är alldeles för stillasittande.

Lydia har även hon delat liknande tankar med de andra men belyste en annan del som inte har framkommit innan. Hon gjorde det på följande sätt:

Jag tycker att ämnet är både roligt och viktigt. Det stimulerar barn att vara i rörelse och undviker att barn blir stillasittande. Jag själv har alltid haft ett intresse för ämnet då jag även är fysiskt aktiv på min fritid. En del i ämnet som jag tycker är extra intressant och viktig är friluftsliv. Väldigt många barn idag är aldrig ute i skogen och naturen. Det ger eleverna nya perspektiv och tankar som de annars aldrig möter. Sen behöver det inte vara avancerade aktiviteter som ska göras, det kan räcka med att gå en promenad på några kilometer. Friluftsdagarna i skolan är väldigt viktiga för eleverna. Jag skulle nog säga att min syn på ämnet har förändrats också genom åren. När jag var ny som lärare så var min syn på ämnet sämre. Även om jag själv var intresserad av ämnet så kan jag tycka att ämnet kunde störa min undervisning och sånt. Bland annat friluftsdagar som jag nämnde tidigare, det kunde bryta ett tema eller en planering. När jag var ny lärare var det svårare att vara flexibel än vad det är idag. Då kanske jag tyckte att det störde mer än vad det gjorde nytta. Så tycker jag inte idag. Jag tror även att min syn har förändrats för att jag var mentorskollega under många år med en idrottslärare. Det gav mig nya perspektiv på ämnet också. Jag tänker och tror även att mina elever som är fysiskt aktiva klarar min undervisning bättre också. De orkar att koncentrera sig längre. (Lydia)

Det framgår i Lydias svar att hennes syn på ämnet har förändrats från hon var ny lärare till hennes syn idag. Lydia poängterade att friluftsliv är det hon anser är viktigast i ämnet. Hon tycker att det är viktigt att eleverna får komma ut i skogen och uppleva naturen. Det kan räcka med en promenad eller liknande. När Lydia var färdig med sin lärarutbildning hade hon svårigheter med att anpassa sig och vara flexibel när det kom schemabrytande aktiviteter. Då tyckte hon att friluftsdagar och liknande störde mer än vad det gjorde nytta. Så tycker hon inte idag. Lydia lyfte även att hon var mentorskollega med en lärare i idrott och hälsa under många år, det gav henne nya perspektiv och infallsvinklar. Det framgår även att Lydia har en tanke att de elever som är fysiskt aktiva klarar av att koncentrera sig bättre i hennes ämnen och undervisning.

6.3 Synen på kunskapsämnen i skolan

Här har respondenterna delat med sig om deras tankar kring vad ett kunskapsämne är och om de betraktar skolans ämnen som kunskapsämnena.

Olle förklarade sin syn där han anser att alla skolans ämnen är kunskapsämnena, det gjorde han på följande vis:

Man kan väl säga att man lär sig saker i alla skolans ämnen och att man tar till sig av det som är syftet med grejen och det ska kännas meningsfullt. Även om eleverna tycker att det är meningslöst så är det ju saker som eleverna behöver lära sig och ha nytta av längre fram i livet. Även om man inte kan motivera det för eleverna så behöver man åtminstone motivera det mot sig själv för att förankra och koppla det till läroplanen och kursplanen. Det handlar om att vara trygg i sin roll som lärare. Jag som är ny som lärare kollar extra mycket på vad läroplanen säger. Det är viktigt att göra rätt för sig, det är min strävan. Jag tror att alla mina kollegor vill det med så jag menar att alla skolans ämnen är kunskapsämnena. (Olle)

I Olles resonemang framgår det att han betraktar alla skolans ämnen som kunskapsämnena. Han förklarar att ibland kan elever uppleva saker som meningslösa i skolan men att det är viktigt som lärare att motivera sig själv och förhålla sig till läroplanen. Olle poängterar att som ny lärare är det extra viktigt att utgå från läroplanen för att lyfta rätt saker i undervisningen. Han menar att alla skolans ämnen är kunskapsämnena då alla ämnen har syften som ska förmedlas till eleverna.

Även Lydia, Nelly och Johannes har delat en liknande syn där alla skolans ämnen är kunskapsämnena i deras ögon. Emmanuel och Benjamin har delat en annan syn. Emmanuel har lyft följande exempel:

Jag skulle väl säga att alla skolans ämnen är kunskapsämnena men att vissa ämnen är svårare att motivera än andra. I ämnen som är praktiskt-estetiska upplever jag att det är svårare att motivera eleverna att göra vissa moment. I dem ämnena kan jag ibland uppleva att det kan bli mycket görande utan att det förklaras exakt vad som syftas med momentet. Jag kan ta ett exempel från när jag gick på högstadiet. Vi skulle göra en ljusstake i slöjden, ljusstaken gjordes men vi förstod inte riktigt meningen med det. Det saknades djup och förklaringar, det blev bara ett görande. Nu förstår jag ju att det är en process med många steg och liknande men där och då var det svårt. Jag skulle nog säga att det är lättare att poängtera syften och meningsfullhet i undervisningen i teoretiska ämnen än vad det är i praktisk-estetiska ämnen. (Emmanuel)

I Emmanuel's resonemang framgår det att alla skolans ämnen är kunskapsämnen men att det är svårare att motivera eleverna i ämnen som är praktisk-estetiska. Det kan lättare bli att eleverna bara gör saker utan att få förklaringar och syften med olika aktiviteter.

Benjamin förklarade sin tankegång om kunskapsämnen enligt följande:

Jag skulle säga att jag kanske är lite tveksam om alla ämnen är kunskapsämnen i skolan. Om man tar ämnet Bild så upplever jag att väldigt många elever tycker att det är ganska meningslöst. De förstår sällan varför de har ämnet och vad de har för nytta av det som görs. Jag har inget emot Bildämnet men det kan ju vara lite talande ändå när eleverna har den bilden. Om man tar matematikämnet så lär man sig att räkna och förstå logiska samband mellan saker och ting. Om man tar ett annat exempel så kan man lyfta läsförståelse i svenskämnet. Detta är saker som jag tycker är viktiga och som eleverna lättare förstår att de kan ha användning av. Sen vill jag inte peka på enskilda ämnen, det är inte min intention. Men jag vill ju ge exempel på mina tankar också. (Benjamin)

Benjamin förklarade att han var något tveksam om alla skolans ämnen är kunskapsämnen. Han gav exempel på vad hans elever tycker om Bildämnet bland annat. Benjamin exemplifierar med matematikämnet och svenskämnet där det är lättare för elever att uppleva meningsfullhet. I hans resonemang betonade han att han inte vill peka ut enskilda ämnen som dåliga eller meningslösa. Samtidigt ville han ge något exempel på hans tankegångar.

6.4 Kunskap i ämnet idrott och hälsa

I detta avsnitt har respondenterna förklarat vad de tycker är kunskaper i ämnet idrott och hälsa.

Vad gäller denna fråga har respondenterna besvarat frågan på ett liknande sätt. Det som har avvikit respondenterna emellan har varit deras exemplifieringar och motiveringar. Den gemensamma nämnaren har varit hanteringen av elevernas kroppar och kroppsliga förmågor. Det vill säga olika moment när det kommer till fysiska aktiviteter och hur man tar hand om sin kropp. Det som skiljer respondenterna är deras tankar och exempel.

Benjamin har förklarat vad han tycker och tänker på följande sätt:

Jag tänker att ämnet och dess kunskaper lär eleverna hur de ska förstå och hantera sina kroppar. Man kan ju säga att eleverna tränar på att både se möjligheter och begränsningar

med sina kroppar. En annan stor del av ämnet tänker jag handlar om olika typer av hälsa. Det är både fysisk, psykisk och social hälsa. Dessa delar är viktiga i ämnet. Jag tänker att dessa delar hänger samman med varandra. Saker går ju att lära sig i teorin här som senare kan omsättas praktiskt. Detta kan ju göra att eleverna kan förstå hur kroppen fungerar och hur kroppen kan utvecklas. Sånt kan ju få eleverna att vilja utvecklas och upptäcka nya saker. Eleverna kan ju även lära sig att minimera risken att bli skadade. Man kan ju kalla det för att arbeta förebyggande i stället för åtgärdande med kropparna. (Benjamin)

I Benjamins svar framgår det att kroppslig förmåga är viktiga kunskaper i ämnet enligt honom. Hälsodelarna med fysisk, psykisk och social hälsa är också viktiga enligt Benjamin. Dessa tre delar är sammansvetsade tycker han. Benjamin förklarade även att det går att lära sig teoretiska saker i ämnet som går att omsätta praktiskt. Eleverna får lära sig viktiga saker genom att hand om sina kroppar och minimera att bli skadade enligt Benjamin.

Även Nelly delade en liknande syn som Benjamin, hon hade med en annan del i sitt exempel. Nelly resonerade på följande vis:

Att hantera sin kropp är en form av kunskap skulle jag väl säga. Det kan man göra på väldigt många olika sätt. En annan sak som är viktig i ämnet är kost och träningslära. Sådana saker är kunskaper som är viktiga för att veta vad som är hälsosamt för kroppen. Jag tänker även att psykisk, fysisk och social hälsa är saker som man lär sig i ämnet. Dessa delar är ju såklart väldigt viktiga för eleverna. Dessa tre delar i hälsa är sammanlänkade och viktiga tillsammans. Man kan säga att ämnet handlar om att kunna använda kroppen och vissa rörelser vid rätt tillfällen och tidpunkter. (Nelly)

Nelly menade att hanteringen av kroppen är viktig. I hennes resonemang framgår det att kost och träningslära är viktiga delar där eleverna lär sig vad som är nyttigt för kroppen. Nelly menade också att hälsodelarna i ämnet är av viktig karaktär.

Johannes har delat bilden av att ämnet innehåller viktiga beståndsdelar för kroppen och kroppsliga förmågor. En annan del som avviker från de andra förklaras i följande citat:

Jag tänker att kunskap i ämnet handlar i huvudsak om hur man förvaltar och tar hand om sin kropp. Sånt behöver eleverna lära sig för att leva ett sunt liv. Jag nämnde ju det tidigare att tyvärr handlar ämnet en del om att tävla. Det innebär ju att eleverna lär sig att tävla i ämnet vilket jag inte tycker att de ska göra. Det kan avskräcka de eleverna som inte tycker om sådana moment. Det är ju inte kul att klockas som långsammast på löpningen. Det händer ju mycket grejer i elevernas kroppar vid denna åldern. Alla har inte samma chanser där och då att lyckas om man tävlar. Men som jag sa innan, ämnet lyfter flera viktiga saker om kroppen bland annat men tävlandet borde skrotas. (Johannes)

Johannes förklarade likt de andra respondenterna att kroppen och förmågor rörande kroppen är en viktig beståndsdel i ämnet och eleverna lär sig viktiga saker kring det. Han menar att eleverna behöver sådana kunskaper för att leva ett hälsosamt liv. Johannes menar också att eleverna lär sig alldeles för mycket om tävling och olika tävlingsmoment. Han tycker inte det är snällt mot elever som inte känner sig trygga i sådana moment. I hans resonemang är han noga med att dessa moment ska bort från undervisningen och ämnet.

Olle har likt de andra poängterat vikten av kunskaper kring kroppen och liknande. I hans svar funderade han lite i vågor. Han sade följande:

Idrotten är ju lite annorlunda mot andra ämnen skulle jag säga. Mycket handlar ju om kroppen och att röra på sig. Jag tänker att det är väldigt mycket praktiskt i det så det skiljer ju sig mot andra ämnen där förståelse kanske är det viktigaste. Fast när jag tänker efter behöver man kanske det i idrott också. Jag tänkte att rörelse är något helt annat men det behöver man ju förståelse om också. Redovisningsformen är ju helt annorlunda i idrott än i mina ämnen. Jag fastnade nog lite i det teoretiska i mina ämnen. Men det går ju i idrotten med när jag tänker efter. Det är ju viktiga kunskaper i idrotten som synliggörs som alla andra ämnen. (Olle)

Olles svar grundar sig på att kroppen och kunskaper kring den är en central del i ämnet. I hans tankar framgick det att ämnet är av stor praktisk karaktär men han velade lite i hans tankar sen. Olle stirrade sig lite blind i sina egna ämnen och undervisning. Han menade likt hans ämnen att det går att ha teoretisk kunskap i idrott och hälsa också.

6.5 Samarbete och potentialen att samarbeta med idrott och hälsa

I detta avsnitt har respondenterna delgett sina tankar om samarbete med ämnet idrott och hälsa.

Två av respondenterna svarade att de har samarbetat med ämnet idrott och hälsa tillsammans med deras andra ämnen. Emmanuel och Lydia svarade att de hade samspelat med ämnet i deras undervisning. Det gjorde de på olika sätt. Emmanuel förklarade hur det gick till enligt följande:

Ja, jag har haft ett samarbete med idrottsämnet. Jag har ju musik som jag undervisar i. Vi hade ett tema tillsammans som kallas för rörelse till musik. Vi delade upp temat i att ha en teoretisk del i musikämnet och en praktisk del i idrotten där eleverna skulle sätta ihop

en koreografi och utföra den. Jag planerade upp tillsammans med idrottsläraren en lektionsserie om cirka fyra lektioner i båda ämnena. I mitt ämne tränade vi på takt, rytm och puls. Dessa begrepp är viktiga både för mitt ämne och idrottsämnet. Det var jag som tog initiativ till samspelet och idrottsläraren var positiv till det. Jag hade lite svårigheter med att bedöma mina elever utifrån ett kunskapskrav och kände att det hade varit lättare att lösa tillsammans med idrottsämnet. Det underlättade även för idrottsläraren och där fick eleverna göra sin koreografi som han bedömde. Koreografin visade eleverna för oss båda i slutet av lektionsserien. Eleverna rörde sig i takt med musiken och läraren i idrott och hälsa och jag kollade hur de rörde sig till den. Jag skulle säga att det var ett väldigt lyckat samarbete och gör gärna om det igen. (Emmanuel)

Emmanuels samarbete mellan musikämnet och idrott och hälsa gick ut på att hålla ett tema som kallades för rörelse till musik. Där bedömde han och läraren i idrott och hälsa olika saker. Det var ett lyckat samarbete som båda parter var nöjda med. Emmanuel ser gärna att de förverkligar det fler gånger tillsammans.

Lydia förklarade hur hon har samarbetat med ämnet idrott och hälsa på följande sätt:

Jag har samarbetat med idrottsämnet tidigare där jag gjorde startuppgifter på mina svensklektioner. Så det går väl säga att jag har haft ett visst samarbete med ämnet. Startuppgiften innebar att jag började mina lektioner med att få i gång mina elever med en kort eller liten uppgift med två frågor som de skulle besvara. Svaren har läraren i idrott kunnat bedöma. Vi jobbade nära varandra i samma arbetslag under många år. Jag tycker att det var ett väl fungerande sätt. Jag själv kunde även se över hur det språkliga såg ut vad eleverna skrev medan min kollega kunde göra bedömningar i hans ämne. Det som vi gjorde tillsammans hade jag kunnat tänka mig att göra igen då det ofta uppskattas av eleverna. Eleverna blev motiverade och motiverade elever underlättar ju min undervisning. Många elever vill ju bara vara aktiva på idrottslektionerna och då är det ju perfekt att få in teoretisk undervisning under mina lektioner som min kollega kunde dra nytta av. Jag gör ju gärna om detta igen på något sätt och då skulle vi kunna göra större inlämningar och texter tillsammans. (Lydia)

Lydia förklarade i sitt exempel hur hon hade samarbetat med sin kollega i idrott och hälsa. Hon gjorde det genom att starta sina lektioner med en startuppgift under hennes lektioner. Det gav hennes kollega möjlighet att bedöma eleverna på det de hade svarat på uppgifterna. Lydia kunde själv också kolla igenom det språkliga och använda i sin bedömning. Enligt Lydia motiverade detta sätt att arbeta eleverna då många elever uppskattar ämnet idrott och hälsa. Lydia förklarade att hon gärna gör om detta samarbete på något nytt sätt där omfattningen är större på arbetet.

Både Emmanuel och Lydia var positiva till att samarbeta med idrott och hälsa igen. Även Benjamin och Nelly som inte har samarbetat med ämnet ser potential att göra det. Nelly beskrev hennes tankar på följande vis:

Jag gillar ju idrott och tror att det hade gått att få till ett samarbete. Ett ämne där det finns stor potential är med geografiämnet där man hade kunnat arbeta med kartor i båda ämnena och göra fältstudier i geografiämnet. Jag har inte tänkt ut konkret när eller hur jag hade kunnat göra det men på sikt hade jag gärna gjort det. Nu när jag tänker efter skulle man kunna förflytta sig från en plats till en annan eller kanske byta miljö. Då kan man ju träna kartkunskap i idrotten samtidigt som man lär sig om kartan och olika miljöer i geografin. (Nelly)

Nelly berättade att hon gärna samarbetar med ämnet idrott och hälsa tillsammans med sin geografiundervisning. Hon tror att det gått att kunna samspela med kartkunskaper i båda ämnena. Det hade gått att röra sig från en punkt till en annan menar Nelly och kunna nyttja det i båda ämnena.

Benjamin förklarade att han ser potential att samarbeta, han förklarade det enligt följande:

I biologiämnet tänker jag att man hade kunnat utföra någon form av samarbete mellan ämnena. Man hade ju kunnat ta något tema som kallas för kroppen kanske. Det hade ju gått att lyfta saker om skador, muskler, kost och säkert något annat också. Jag tror ett samarbete mellan ämnena hade kunnat ge eleverna en större förståelse kring kunskaper. Det kanske hade gett eleverna en större förståelse om det vi gör i skolan. En sådan grej eller tema hade nog kunnat gynna både mig och idrottsläraren. Sen exakt hur vet jag inte men vi kanske hade kunnat dela upp det på något sätt där man håller varsin lektion. Jag måste ju även säga att det är inget jag har planerat men på lång sikt så tror jag att vi hade kunnat göra något sånt tema tillsammans. (Benjamin)

I Benjamins exempel framgår det att han gärna samarbetar med sin biologiundervisning tillsammans med idrott och hälsa. Temat hade handlat om kroppen där det hade gått att lyfta saker om skador, muskler och kost. Benjamin tror att eleverna hade kunnat förstå varför de lär sig saker i skolan genom att samarbeta mellan ämnena. I Benjamins resonemang betonar han att han ser potential längre fram men det är inget han planerar för tillfället att samarbeta.

Olle förklarar att han är tveksam till att samarbeta med idrott och hälsa då han är ny som lärare och det är mycket att hålla koll på i början. Möjligtvis längre fram tillsammans med samhällskunskapsämnet. En som inte ser potential alls är Johannes. Han förklarar det på följande sätt:

Jag kan ärligt säga att jag inte ser något samarbete tillsammans med idrottsämnet. Dels är det svårt för mig att prioritera det då jag har många ämnen och jag tror det blir svårt att blanda in ytterligare ett ämne i min undervisning. Sen får jag väl säga att så länge det tävlas i ämnet så kommer jag inte samarbeta med ämnet. Nu skojar jag givetvis men nej, jag ser ingen potential att samarbeta. (Johannes)

Johannes förklarar tydligt att han inte ser potential att samarbeta med ämnet. Dels beror det på att han har flera ämnen och tror det blir svårt att blanda in ytterligare ett ämne i hans undervisning. Sen är Johannes kritisk till att det förekommer olika tävlingsmoment enligt honom i idrott och hälsa. Han skojade lite på slutet att han överväger att samarbeta om tävlingsmomenten försvinner.

6.6 Analys

I den första delen av denna analys blandas avsnitt (6.1), (6.2) och (6.4). Motivet till det är för att de har belyst syn på kunskap och synen på idrott och hälsa. Det blir en analys där dessa avsnitt summeras tillsammans.

Den huvudsakliga gemensamma nämnaren vad gäller dessa frågor har varit att kunna omsätta något från teorin till praktiken. Det har alla respondenterna lyft antingen tydligt eller mellan raderna. Vad gäller kunskap i idrott och hälsa var det kroppslig förmåga och fysisk aktivitet som var det mest tongivande bland respondenterna. Att förstå och skapa förståelse kring något har synliggjorts också.

Vad gäller Benjamin och Johannes svar framkommer det att de menar att kunskap är att förstå eller skapa förståelse kring ett fenomen. Utifrån Uljens (2006) där han belyser vikten av att förstå saker för att vara bildad går det att se likheter mellan dessa. Även Läroplanskommittén (1994) lyfter bildningsbegreppet där det framgår att det handlar om att lära sig saker och upptäcka nya saker att ta till sig. I Nellys svar framgick det att hon menar att kunskap hela tiden är föränderlig och utvecklas. Det går att dra paralleller till det som Uljens (2006) beskriver såväl som Läroplanskommittén (1994) gällande bildningsbegreppet. En tanke utifrån detta att kunskapen hela tiden är föränderlig ställer krav på både elever och lärare. Även om en lärare är kunnig inom flera områden kan den kunskapen behöva utvecklas också. Om kunskapen är föränderlig som Nelly menar innebär det att lärarens kunskap behöver förändras också. Detta

innebär inte att läraren behöver ändra allt i sin undervisning men vissa korrigeringar kan vara nödvändiga att göra ibland.

För att konkretisera ner det till vad kunskap är i idrott och hälsa utifrån respondenterna kan det sägas att eleverna bildas till att öka sin kroppsliga förmåga och att kunna omsätta saker från teorin till praktiken. Likheterna med vad Uljens (2006) förklarar om att man behöver bildas för att vara en människa går att se med svaren från respondenterna. Exempelvis där Emmanuel förklarade att kunskap för honom är ett slags verktyg som behöver plockas fram vid olika tillfällen. Dessa kunskaper som ska plockas fram vid nya tillfällen går att se paralleller till vad Uljens (2006) menar med att man behöver vara bildad för att vara en människa. Kunskaperna som Emmanuel lyfte menar han ska användas för att lösa dilemman och problem. Både i nutid såväl som i framtiden. Om någon kan mycket kommer den individen kunna lösa betydligt fler problem än den som inte är bildad.

I avsnitt (6.3) har frågan om kunskapsämnen i skolan besvarats. I denna fråga har grundsynen varit lik bland de flesta av respondenterna medan Emmanuel och Benjamin har delat svar som avviker från majoriteten. I synnerhet var det Benjamin som gav det mest avvikande svaret och var tveksam om alla ämnen i skolan faktiskt är kunskapsämnen. Bildämnet rådde det en viss tvekan kring och han utgick från klagomål som elever brukar lyfta. Tankesättet grundade sig i att ämnen som är praktisk-estetiska är svårare att motivera och skapa meningsfullt syfte i undervisningen. Utifrån det Uljens (2006) skriver om bildning går det att koppla till mer åt den materiella bildningsteorin där det handlar om att äga något, det vill säga kunskap. En tolkning är att det blir ”görande”, det vill säga att eleverna lär sig något och skapar ett ägande som Uljens (2006) skriver men det blir inget djup och förståelse i kunskaperna. Hade djupet med syfte och meningsfullhet framgått fullt ut hade det mer handlat om den formella bildningsteorin som Uljens (2006) kallar det för.

I majoriteten av svaren från respondenterna går det koppla mer till den formella bildningsteorin enligt Uljens (2006). Motivet till detta är för att den formella bildningsteorin då denna typ av bildning är mer riktad åt det allmänna inom skolan där olika delar ska synliggöras. Bland annat reflektion och argumentation som ska vara en del av skolans bildande. Utifrån svaren som har framkommit bland majoriteten går det att tolka att respondenterna tänker att dessa delar framkommer på ett eller annat sätt i alla skolans ämnen. Därav anses alla skolans ämnen vara viktiga

och betraktas som kunskapsämnen. Även Benjamin och Emmanuel menade att alla skolans ämnen är viktiga men det framgick inte lika tydligt som de andra respondenterna menade.

I avsnitt (6.5) besvarades frågan om samarbete med idrott och hälsa och potentialen att samarbeta med ämnet. Detta avsnitt blev uppdelat i olika läger bland respondenterna. Emmanuel och Lydia var de enda som hade utfört ett samarbete med sina ämnen tillsammans med idrott och hälsa. Detta hade implementerats på olika sätt. Lydia hade utfört det i mindre skala med startuppgifter i början av hennes lektioner. Eleverna fick svara på några korta frågor som hon kunde se över språkligt och hennes kollega i idrott och hälsa kunde göra en bedömning på innehållet. I detta exempel finns det vissa kopplingar som går att göra till modellen om kollegialt lärande från Skolverket (2022a). Modellen handlar i första hand om att arbeta kollegialt i grupp. Lydia gjorde detta ensam med sin kollega, vilket skulle kunna ses som ett par. Däremot om utgångspunkten är de fyra stegen i cirkeln går det att säga att Lydia tillsammans med hennes kollega utför merparten av tre av dessa fyra steg. Det första steget i modellen från Skolverket (2022a) handlar om individuellt eller gemensamt förberedande arbete. Detta steg har Lydia utfört tillsammans med kollegan. Det andra steget i modellen är gemensam planering av momentet. Även detta är utfört i samråd med varandra. Steg tre handlar om att utföra momentet. Detta gjordes enbart under Lydias lektioner vilket gör att modellen inte används fullt ut på det tredje steget. Steg fyra är också tveksamt om det utförs fullt ut då detta var ett samarbete i mindre skala. Det är svårt för Lydia och hennes kollega att göra en analys av detta samspel. Möjligtvis har det gått att utvärdera vilket de har gjort då hon förklarade att det var användbart för båda parter. En tanke kring deras samarbete utifrån modellen är att detta hade gått att göra i större skala också. Om det hade gjorts i en större skala hade det varit lättare och nödvändigt att arbeta mer med steg tre för båda parter och få in steg fyra också.

I Emmanuel's exempel går det se en implementering av modellen från Skolverket (2022a). Här har det framgått att de har förberett både enskilt och tillsammans med varandra. De har även planerat upp arbetet både enskilt och i samråd med varandra. Dessutom har de genomfört detta samspel både genom enskilda lektioner och lektioner där båda lärarna har medverkat tillsammans. Det går att tolka att de har gjort någon form av utvärdering och analys av det hela också. Detta innebär att alla fyra steg av modellen är genomförda i deras samarbete mellan ämnena. Möjligtvis är det svårt att analysera för mycket utifrån steg fyra om deras utvärdering och analys då det inte framkom tydligt i Emmanuel's svar. I Emmanuel's resonemang framkom det att han

gärna gör om ett liknande samarbete igen. Det hade varit intressant att veta mer kring deras analyserande arbete med hjälp av Skolverkets (2022a) modell kring kollegialt lärande.

Nelly förklarade att hon gärna ser ett kommande samarbete mellan hennes geografiundervisning tillsammans med idrott och hälsa. I hennes exempel framgick det att hon har ett intresse för idrott och ser potential i ett samarbete. Dock förklarades enbart tankesättet vad hon ville göra. Detta gör det svårare att analysera med hjälp av modellen från Skolverket (2022a). I hennes exempel framgick det inte hur och under vilka lektioner i respektive ämne hur det skulle implementeras. Det framkom enbart att hon gärna såg ett samarbete och på vilket sätt. Möjligtvis går det att säga att Nelly är i den inledande fasen av modellen med ett eget förberedande arbete av ett samarbete. På samma sätt som Nelly vad gäller det förberedande arbetet är Benjamin i hans exempel om biologiämnet tillsammans med idrott och hälsa. Benjamin gav ett exempel där kroppen skulle vara ett tema där ett samspel hade kunnat göras. Dock gavs det inte några mer förklaringar vilket går att säga att Benjamin är i samma stadie av modellen från Skolverket (2022a) som Nelly.

Johannes såg ingen potential alls och då är det svårt att analysera utifrån modellen från Skolverket (2022a). Olle såg ingen potential för tillfället men hade ändå en tanke att tids nog kanske samarbeta med samhällskunskapsämnet. Även där är det svårt att använda modellen för att göra en analys av potentialen.

I resultatkapitlet har det framgått att det har gått att använda både teorin om bildning från Uljens (2006) och Läroplanskommittén (1994) i avsnitt (6.1), (6.2), (6.3) och (6.4). I vissa avsnitt och svar har det gått dra mer slutsatser med hjälp av teorin medan något av avsnitten har enbart kunnat göras mindre analyser. I avsnitt (6.5) gick det göra några större kopplingar till modellen från Skolverket (2022a) om kollegialt lärande. Samtidigt i vissa svar gick det endast att göra mindre analyser och slutsatser med hjälp av modellen. Summeringen är att det har gått att använda både teorierna men att de har kunnat användas olika mycket på de olika avsnitten i resultatkapitlet.

7. Diskussion

I detta kapitel kommer en diskussion att föras utifrån vad som har framkommit resultatet tillsammans med tidigare forskning. Kapitlet delas i olika avsnitt utifrån uppsatsens frågeställningar. Det sista avsnittet i kapitlet är en metoddiskussion där uppsatsens metoder diskuteras.

7.1 Hur betraktas ämnet idrott och hälsa bland lärare i andra ämnen?

I avsnitt (6.2) och (6.4) besvarades frågeställningen av svaren som framgick från respondenterna.

Alla respondenter har delat perspektiv och tankar kring ämnet. Det har funnits flera likheter svaren emellan och en del skillnader också. Utifrån svaren framgår det att ämnet är ett kunskapsämne som betraktas likvärdigt med de andra ämnena i skolan.

Allihop har varit eniga att ämnet är viktigt och är starkt förknippat med fysisk aktivitet, olika rörelser och kroppsliga förmågor. Det har framgått i intervjuerna att ämnet ger elever möjligheter att röra på sig. Larsson (2016) förklarade arbetsfysiologin som gick ut på att vara fysiskt aktiv 40 minuter, tre gånger i veckan. Detta skulle gå att se som en viss likhet där barn idag som anses vara stillasittande enligt respondenterna ges möjlighet att få röra på sina kroppar med hjälp av ämnet och undervisningen.

Det framgick bland svaren att de flesta av respondenterna har en positiv syn på ämnet likväl finns det viss negativitet också. I Sebelius (2018) intervjuade hon lärare i idrott och hälsa om deras egen syn på ämnet och deras vardag. Om man ser till intervjuerna som gjordes i denna uppsats går det att konstatera att alla respondenter har haft i grunden en god syn på ämnet och de som undervisar i ämnet. Det har inte framkommit något exempel på det som Sebelius (2018) lyfte där kollegorna inte ansåg sina kollegor i idrott och hälsa som kollegor. Däremot har det riktats kritik mot undervisningen, bland annat från Johannes som var emot tävlingsinslagen och menade att det sker i alldeles för stor utsträckning. Även Olle gav exempel där han var emot tävlandet men riktade inte lika tydlig kritik som Johannes. Utifrån vad Meckbach (2004) förklarade att hälsa har fått en större del av ämnet och tävlande har fått en mindre del av ämnet är

det intressant hur respondenterna har besvarat frågan. Majoriteten har varit överens om att hälsa är viktigt och att eleverna lär sig om fysisk, psykisk och social hälsa i ämnet. Johannes och Olle delade en annan syn vad gäller tävlandet i ämnet, de menar att sådana moment fortsatt bedrivs och är emot det. Samtidigt är det värt att betona att det är svårt att dra för stora slutsatser då uppsatsen är av kvalitativ karaktär, det vill säga att antalet är för litet för att generalisera.

I forskningen från McEvoy, Heikinaro-Johansson och MacPhail (2017) framgår det på ett liknande sätt fast från lärarna i idrott och hälsa. Även där har majoriteten av de medverkande varit överens om att fysisk aktivitet är en av de viktigaste delarna i ämnet och undervisningen. Det framgår även i denna studie att synen bland lärarna har förändrats bland flera av dem. Johannes och Olle upplever att det tävlas för mycket i undervisningen. I McEvoy, Heikinaro-Johansson och MacPhail (2017) framgår det att flera av respondenterna tyckte att ämnet handlade om olika sporter och idrotter tidigare under deras lärargärning. En möjlig tanke är att undervisningen har utvecklats genom att tävlan och sporter försvinner i ämnet. På skolorna där Johannes och Olle arbetar är det möjligt att undervisningen behöver utvecklas och tävlingsmomenten behöver försvinna. Det framkommer även bland flera av respondenterna i denna undersökning såväl som undersökningen från McEvoy, Heikinaro-Johansson och MacPhail (2017) att kunskaper för livet och det livslånga lärandet är en gemensam nämnare.

Det framkommer i Backman och Pearson (2016) att det är viktigt som lärare i idrott och hälsa att både ha didaktiska kunskaper såväl som praktiska kunskaper. En tänkbar idé är enligt Johannes och delvis Olles tankar att undervisningen de tycker bedrivs i idrott och hälsa saknar viss didaktisk inriktning. Detta resonemang grundar sig i deras tankar om tävlan inom ämnet och undervisningen. Vilket innebär att de som undervisar i ämnet behöver förbättra deras didaktiska tankar i deras undervisning.

I Lundvall, Meckbach och Thedin Jakobsson (2002) beskrev dem vad lärarna inom idrott och hälsa tyckte om undervisningen och ämnet. Det framgick bland annat att synen på läroplanen bland behöriga och obehöriga lärare kunde variera. Utifrån intervjuerna i denna uppsats har det framkommit att det är viktigt att arbeta utifrån vad som står i läroplanen. Exempelvis Johannes som hänvisar till Skolverket (2019), (*Lgr 11*) där han menar att tävlande inte finns med som moment som ska utövas. Kroon (2016) förklarade skillnader från när betygssystemet förändrades. Johannes och Olle verkar vara tydliga med att arbeta efter vad som står i den nuvarande

(dåvarande) läroplanen (*Lgr 11*). Olle hänvisade mer till läroplanen då han var ny som lärare och upplevde sig som tryggare med läroplanen nära till hands.

För att summera denna frågeställning går det att säga att lärarna har en positiv grundsyn på ämnet och dess kunskaper som ska förmedlas. Det som behöver utvecklas har med arbetet med läroplanen att göra. Det vill säga implementera vad som faktiskt står i läroplanen och inte göra andra saker. I Hirsh (2017) finns en modell som kallas för A-G-B. Det innebär avsedd, genomföring och bedömning av läroplanen. Denna modell skulle kunna vara till hjälp för att implementera det som är avsett att göra samtidigt som eleverna blir bedömda på rättvisa grunder.

7.2 Vad har lärarna för syn och perspektiv på kunskap?

I huvudsak besvarades denna fråga i avsnitt (6.1) men det framgick även syn på kunskap inom idrott och hälsa i avsnitt (6.3) och (6.4).

Utifrån svaren i resultatkapitlet framgår det i avsnitt (6.1) att flera av respondenterna har en syn på kunskap som till viss del går att koppla till Nordins (2010) studie om bildning. I Nordin (2010) skrev han om uppdelningen mellan bildning och socialisation. I Lydias exempel i avsnitt (6.1) framkom det att hon menar att hennes syn och perspektiv på kunskap handlar om att kunna använda något i ett annat sammanhang också. Det vill säga att kunskapen ska vara användbar i olika sociala kontexter. Utifrån uppdelningen av bildning och socialisation som Nordin (2010) gjorde är en tänkbar idé att Lydia inte gör någon sådan. Snarare handlar Lydias exempel om att hon menar eleverna utvecklar eller bildar sig kring ska användas i en annan social kontext. Det är möjligt att det sociala påverkar men samtidigt finns det en medvetenhet i det som Lydia menar. Alltså bör det ändå kunna kopplas mer till bildningsbegreppet än socialisation som Nordin (2010) förklarade. Motivet till detta är att Lydia menar att kunskapen som en elev tar till sig är grundat i en medveten tanke och med ett syfte. Om det inte hade varit så hade det handlat mer om socialisation.

Nelly och Olle delade liknande tankar som Lydia vad gäller synen på kunskap i avsnitt (6.1). I Nellys exempel går det hitta likheter med vad Nordin (2010) menade att bildningsbegreppet behöver tolkas och ibland omtolkas. Nelly menade att kunskap är föränderligt och behöver

uppdateras hela tiden. Detta går att dra en parallell till det Nordin (2010) menade om omtolkningen av begreppet. Nellys exempel synliggör just den omtolkningen av ett aktuellt moment eller område.

I avsnitt (6.3) som handlade om kunskapsämnen i skolan lyfte Olle att det ska finnas en meningsfullhet och syfte i det som synliggörs i skolan och undervisningen. Flera andra respondenter var inne på ett liknande spår också. I Nordin (2010) finns det en likhet med Olles exempel. Det är om medvetenheten och meningen med det som någon ska bildas till. Det är en likhet med vad Lydia och Nelly poängterade i avsnitt (6.1). En tanke utifrån Nordin (2010) är att en lärare behöver vara noga med sitt syfte för att det ska bli en bildning av det hela. På samma sätt lyfte Olle ett liknande exempel. Om det inte finns ett uttänkt syfte är en tanke att det endast blir någon form av socialisation i stället.

Under avsnitt (6.4) framkom det från både Nelly och Johannes som förklarade att kunskap i idrott och hälsa handlar om att skapa en medvetenhet om kroppen och lära sig ta hand om den. Det är samma här som i resonemanget i stycket ovanför. Det är viktigt att belysa syftet med ett moment och vad man vill få ut av det. Även här går det göra en liknande koppling till Nordin (2010) tankar om bildning kontra socialisation.

I flera resonemang i denna undersökning har det framkommit bland respondenterna att de vill lära eleverna kunskaper som de har med sig längre fram i livet. Flera av respondenterna i McEvoy, Heikinaro-Johansson och MacPhail (2017) studie lyfte att kunskaper är något som eleverna ska ha med sig på lång sikt. I deras kontext handlade det inom idrott och hälsa ämnet i flera länder. Dessa tankar är lika vad gäller den generella kunskapssynen som har framkommit i undertecknads undersökning. Detta har även framkommit bland respondenterna om idrott och hälsa också. Det vill säga att kunskaperna som eleverna ska utveckla i deras undervisning ska leda till ett livslångt lärande och livslånga kunskaper.

7.3 Hur ser samspelet ut mellan idrott och hälsa och andra ämnen i skolan?

Under avsnitt (6.5) besvarade respondenterna frågeställningen hur deras samspel ser ut med idrott och hälsa och om de ser potential att samarbeta med ämnet.

Det framgick att två av respondenterna, Lydia och Emmanuel hade samarbetat med ämnet. Det hade skett på olika sätt och båda var positiva till att göra det igen. I Lydias svar beskrevs det att hon samarbetade nära med en lärare i idrott och hälsa under många år. Larsson och Redelius (2004) förklarade att det började hända skillnader där lärarna i idrott och hälsa inte var lika ensamma som tidigare. Det vill säga ett närmre samarbete med andra kollegor började bli mer och mer förekommande. I Lydias exempel går det att se att så är fallet. Samtidigt går det inte att generalisera då Lydias exempel är ett enskilt fall. I Emmanuels exempel visar även det att det går göra saker tillsammans med ämnet och undervisningen. Han förklarade även att han gärna fortsätter och utökar samarbetet, vilket innebär att läraren i idrott och hälsa inte står ensam där heller.

För att ett samarbete mellan ämnen ska lyckas med undervisningen kräver det att ett tydligt syfte finns med samarbetet, det menar Blanck (2014). Utifrån vad Lydia och Emmanuel har berättat om sina exempel finns det klara kopplingar till Blancks (2014) resonemang. Både Lydia och Emmanuel har haft tydliga syften vad de skulle få ut av samspelet mellan deras ämnen och idrott och hälsa. I Emmanuels exempel kunde han dra nytta av undervisningen i idrott och hälsa genom att kolla hur eleverna rörde sig med takten till musiken. På samma sätt kunde hans kollega göra bedömningar vad gäller rörelse till musik och hur eleverna anpassade rörelserna till musiken. I Lydias exempel hade hon ett klart syfte att ställa frågor som hennes kollegor kunde dra nytta av i idrott och hälsa. Likväl kunde Lydia nyttja svaren från eleverna och se över det språkliga som eleverna presterat.

Även Benjamin och Nelly såg potential på sikt att samarbeta med ämnet idrott och hälsa och förklarade hur de hade tänkt utföra det. Deras tankar hade ett tydligt syfte med deras potentiella samarbete vilket innebär att ett sådant samarbete hade gått att genomföra om utgångspunkten är Blancks (2014) tankar.

Johannes var tydlig med att han inte såg potential att samarbeta med idrott och hälsa. Han gav tydliga motiveringar, bland annat att han undervisar i många ämnen redan och att han är kritisk till tävlingsmoment som förekommer i ämnet. Eftersom Johannes inte har ett tydligt syfte som avser att samarbeta är det korrekt utifrån Blancks (2014) tankegång. Olle däremot som var tveksam gör även han rätt. Om han är osäker och inte har ett klart och tydligt syfte ska han inte genomföra ett sådant samarbete. Den dagen han anser att han och sina kollegor i idrott och hälsa

har klara idéer med vad de vill. Då kan de genomföra ett samarbete om de har ett klart gemensamt syfte med vad de vill i deras undervisning.

En annan tänkbar idé utifrån Blanck (2014) såväl som Backman och Pearson (2016) är att det skulle gå att samarbeta mellan olika ämnen om en lärare har begränsade kunskaper på något sätt. Säg att en lärare i idrott och hälsa tycker att det är svårt med rörelse till musik, går det att nyttja musikläraren som Emmanuel gjorde med idrott och hälsa. Detta innebär inte att det ska ske ett utnyttjande, snarare att lärarna hjälps åt för att eleverna ska få så bra förutsättningar att utvecklas som möjligt.

7.4 Metoddiskussion

I detta avsnitt förs en diskussion kring metoderna som är använda i denna uppsats.

Urvalet i denna uppsats utgick från ett bekvämlighetsurval och målinriktat urval enligt Bryman (2011). Förklaringen på dessa begrepp innebär att respondenterna har funnits till hands och att undertecknad nyttjar det. Det handlar även om att rikta in sig mot specifika personer för området. I efterhand är jag tveksam om urvalet anses vara målinriktat eller inte. Visserligen styrdes vilka som skulle intervjuas, samtidigt tror undertecknad att det hade varit av mindre betydelse om någon annan hade intervjuats också. Det som hade skilt hade varit svaren som blir av en annan karaktär. På förhand är det svårt att veta vad respondenterna kommer svara. Även om ett bekvämlighetsurval gjordes blev undertecknad förvånad och intresserad över vissa svar som framkom. Egentligen går det nog att säga att det är bra då svaren blir naturliga vilket är logiskt i kvalitativ studie. Vad gäller ålder och erfarenhet på respondenterna har nog haft mindre betydelse också. Fyra av respondenterna har varit relativt nya som lärare och två av lärarna i studien har cirka 20 års erfarenhet vardera. Möjligtvis hade ytterligare en röst som är erfaren varit bra att ha med för att få fler exempel. Ett exempel skulle kunnat vara synen på idrott och hälsa och om den har förändrats över tid.

Vad gäller datainsamlingen till denna uppsats anser undertecknad att det hade gått att göra några förbättringar. När det handlar om insamlingen av tidigare forskning tror jag att Excel hade varit att föredra där sökord och sökträffar bland annat hade kunnat fyllas i där. Detta för att få en bättre systematik och reducera liknande sökningar igen. Under insamlingen har det skrivits ner

sökningar och liknande men det hade gått att göra det både enklare för undertecknad och lite mer professionellt.

Den huvudsakliga data som denna uppsats bygger på kommer från sex intervjuer. Det som ses som en lärdom om intervjustudier är att ha både en plan A, plan B och plan C. I fasen där respondenter kontaktades hade undertecknad svårt att få till intervjuer av olika anledningar. Detta innebar att tiden drogs ut och det blev en mer långdragen process än vad som var tanken från början.

Valet att göra en semistrukturerad intervju utifrån Bryman (2011) kändes som rätt val. En fördel som jag har upplevt med denna metod har varit att kunna gå vidare till en annan fråga och återgå till en tidigare fråga har varit bra. Vid något tillfälle hade en respondent svårt att svara vilket gjorde att vi diskuterade nästa fråga och återgick till den tidigare frågan senare under intervjun. Dessutom den orientering som Kvale och Brinkmann (2014) lyfter där snällare eller enklare frågor inleder samtalet har varit lyckat också. Det har fungerat som en bra mjukstart vilket har gjort att resterande delarna av samtalen har blivit intressanta och djupgående.

Efter intervjuerna har transkriberingar gjorts där intervjuerna noteras ner. Det har varit tidskrävande men har varit av stor vikt för att kunna redogöra citat och innehåll i resultatkapitlet. Både Bryman (2011) och Gratton (2010) har använts som stöd vad gäller transkriberingar. Vid analysen av allt innehåll har vissa svårigheter funnits. I det tidiga stadiet av resultatkapitlet blev det väldigt omfattande med väldigt mycket innehåll. Detta har skalats ner något till att redovisa mer av tydliga likheter eller skillnader. Denna del har varit utmanande att lyckas få till men efter flera omgångars justerande och ändrande anser jag att resultatkapitlet är tydligare med citat där förklaringar både kommer före och efter citaten.

Vad gäller pålitlighet och tillförlitlighet som utgick från Denscombe (2018) har alla metoder och val redovisats på ett transparent sätt. Dokument har funnits tillgängliga hela tiden under undersökningen. Det som gör det svårt att göra om undersökningen på ett likadant sätt är den sociala kontexten runtomkring respondenterna och liknande. Däremot utifrån transkriberingar och liknande hade någon annan kommit fram till samma eller liknande saker vad gäller resultatet. Det som möjligen hade kunnat avvika är vissa saker som skratt och ironi möjligtvis när tolkning av transkriberingar görs. Alla intervjuer är genomarbetade noga vilket innebär att pålitligheten och tillförlitligheten som Denscombe (2018) förklarade anses vara hög.

När det gäller etik och det etiska i denna uppsats anser jag att dessa krav från Vetenskapsrådet (2017) och Vetenskapsrådet (2002) har uppfyllts. Det första kravet, informationskravet uppfylldes då information om studiens syfte och innebörd klarlades. Det andra kravet, samtyckeskravet uppfylldes då alla respondenter som har deltagit har gett sitt medgivande och samtycke. Närsomhelst under intervjuerna har de haft möjligheten att avbryta sin medverkan, det har ingen av respondenterna gjort. Det tredje kravet konfidentialitetskravet har också uppfyllts då ingen annan har tillgång till personuppgifter eller dokument som kan spåras till respondenterna. Alla dokument har haft fiktiva namn och en viss kodning har gjorts som endast jag har koll på. Det fjärde kravet, nyttjandekravet har också uppfyllts enligt de riktlinjer som finns. Dessa uppgifter som respondenterna har delat med sig har endast använts till denna uppsats vilket detta krav innebär.

För att summera det etiska har det varit väl fungerande och alla riktlinjer är följda. Detta är väldigt viktigt när forskning bedrivs och i synnerhet när det är uppgifter som människor har delat med sig av. Om inte dessa hade etiska riktlinjer hade följts hade inte denna undersökning kunnat genomföras och publiceras.

I summeringen av metoderna till denna uppsats går det att säga att arbetet till stor del är utfört på ett fungerande sätt. Det finns däremot områden som hade behövt förbättras, exempelvis mer av ett systematiskt sätt att söka information och hur resultatet skulle redovisas i det tidiga stadiet. Det är några saker som undertecknad tar lärdom av och gärna hade förbättrat.

7.5 Vidare forskning

För att utveckla denna undersökning hade det varit intressant att få in verksamma lärare i idrott och hälsa också. Det hade gått att analysera mer vad gäller samarbete och om det finns en liknande bild av att interagera mellan idrott och hälsa tillsammans med andra ämnen. Kunskapsynen hade varit intressant att undersöka mer om också. Det vill säga om det finns en liknande kunskapsyn bland lärare i idrott och hälsa som bland lärare som är verksamma i andra ämnen i skolan. För att få ett större och bredare perspektiv är en tanke att någon form av kvantitativ studie hade varit tänkbar som hade gått att bygga vidare ihop med kvalitativa inslag. Detta för

att kunna dra större slutsatser och kunna generalisera mer än vad som har varit möjligt i denna undersökning.

8. Sammanfattning

Denna uppsats har kommit fram till att grundsynen bland kollegorna på skolorna är god. Det vill säga att de ser idrott och hälsa som ett viktigt ämne för eleverna och att ämnet lyfter flera viktiga delar i sitt innehåll. Det har framkommit vissa negativa bilder av ämnet också. Tävlände och olika tävlingsmoment är inte uppskattat. De lärare som bedriver undervisning som utgår från tävling behöver tänka om menar två av respondenterna i denna uppsats.

Det har framkommit att flera respondenter har samarbetat med sina ämnen tillsammans med idrott och hälsa. Sådana samarbeten går att göra på olika sätt visar uppsatsen. Exemplifieringar hur framtida samarbeten kan ske har också visats. Även där har dessa exempel varit av olika karaktär och olika ämnen har nämnts vad gäller samarbete och samspel med ämnet idrott och hälsa.

Summeringen av uppsatsen är att lärarna i alla ämnen bedriver viktig undervisning och det är fördelaktigt att göra saker tillsammans. Alla kan utveckla sin undervisning på ett eller annat sätt. Ett tänkbart sätt att utveckla undervisningen ur ett kollegialt syfte är att samspela med idrott och hälsa...

9. Referenslista

Backman, Erik, Larsson, Håkan och Redelius, Karin (2004). *Mellan nytta och nöje: bilder av ämnet idrott och hälsa*. Stockholm: Idrottshögskolan

Backman, Erik och Pearson, Phil (2016). We should assess the students in more authentic situations: Swedish PE teacher educators' views of the meaning of movement skills for future PE teachers. *European physical education review*. [Online] 22 (1), 47–64.

Blanck, Sara (2014). *När ämnen möts: en analys av samhällskunskapsämnets funktioner och karaktärer vid ämnesintegrerad undervisning*. Licentiatavhandling Karlstad : Karlstads universitet, 2014

Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber

Denscombe, Martyn. (2018). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. (Fjärde upplagan). Studentlitteratur

Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning [Elektronisk resurs]. (2002). Stockholm: Vetenskapsrådet. Tillgänglig på Internet: https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf

God forskningssed [Elektronisk resurs]. Reviderad utgåva (2017). Stockholm: Vetenskapsrådet. Tillgänglig på Internet: <https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2017-08-29-god-forskningssed.html>

Gratton, Chris (2010). *Research methods for sports studies*. 2nd ed. London: Routledge

Hirsh, Åsa (2017). *Formativ undervisning: utveckla klassrumspraktiker med lärandet i fokus*. Första utgåvan Stockholm: Natur & Kultur

Kroon, Jenny (2016). Vad är ”kroppslig förmåga”? Om behovet av ett yrkesspråk i idrott och hälsa. I Larsson, Håkan, Lundvall, Susanne, Meckbach, Jane, Peterson, Tomas, & Quennerstedt, Mikael. (2016). *Hur är det i praktiken?: lärare utforskar ämnet idrott och hälsa*. Gymnastik- och idrottshögskolan.

Kvale, Steinar och Brinkmann, Svend (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Tredje [reviderade] upplagan Lund: Studentlitteratur

Larsson, Håkan (2016). *Idrott och hälsa: i går, i dag, i morgon*. 1. uppl. Stockholm: Liber

Londos, Mikael (2010). *Spelet på fältet: relationen mellan ämnet idrott och hälsa i gymnasieskolan och idrott på fritid*. Diss. Lund : Lunds universitet, 2010

Lundvall, Suzanne, Meckbach, Jane och Thedin Jakobsson, Britta (2002). Lärarnas syn på ämnet idrott och hälsa. Svensk idrottsforskning. <https://www.idrottsforskning.se/wp-content/uploads/2014/04/Lararnas-syn-idrott-halsa.pdf>

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2019. Sjätte upplagan (2019). [Stockholm]: Skolverket. Tillgänglig på Internet: <https://www.skolverket.se/publikationsserier/styrdokument/2019/laroplan-for-grundskolan-forskoleklassen-och-fritidshemmet-reviderad-2019>

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022. (2022b). [Stockholm]: Skolverket. Tillgänglig på Internet: <https://www.skolverket.se/publikationsserier/styrdokument/2022/laroplan-for-grundskolan-forskoleklassen-och-fritidshemmet---lgr22>

Läroplanskommittén (1994). *Bildning och kunskap: särtryck ur Läroplanskommitténs betänkande Skola för bildning (SOU 1992:94)*. Stockholm: Statens skolverk

McEvoy, Eileen, Heikinaro-Johansson, Pilvikki och MacPhail, Ann (2017). Physical education teacher educators' views regarding the purpose(s) of school physical education. *Sport, education and society*. [Online] 22 (7), 812–824.

Meckbach, Jane (2004). Ett ämne i förändring - eller är allt sig likt?. *Mellan nytta och nöje : bilder av ämnet idrott och hälsa*. S. 81–98

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:561/FULLTEXT01.pdf>

Nordin, Andreas (2010). Bildningens motspråk: I riktning mot en diskursiv bildningsförståelse. *Pedagogisk forskning i Sverige*, 15(2/3), 115–.

Pihlblad, Jonas (2022). *Hur påverkar fysisk aktivitet ungas mående och skolprestation?* Centrum för idrottsforskning. <https://www.idrottsforskning.se/hur-paverkar-fysisk-aktivitet-ungas-maende-och-skolprestation/>

Sebelius, Sofia (2018). *Att vara idrottslärare: om de själva får berätta*. [Online]. Licentiatavhandling. Malmö universitet.

Skolverket (2022a). En modell för kollegialt lärande. <https://www.skolverket.se/skolutveckling/kurser-och-utbildningar/folja-och-framja-larande-i-forskoleklass---webbkurs>

Uljens, Michael. (2006). Vad är bildning? https://users.abo.fi/muljens/pdf/Vad_ar_bildning.pdf

Bilaga

Bilaga 1 Intervjuguide

Tema	Intervjufrågor/följdfrågor till temat
Bakgrund	Hur länge har du arbetat som lärare? Vilka ämnen undervisar du i? Vilka ämnen är du behörig i? Har du arbetat på olika skolor? Hur många?
Syn på kunskap	Vad har du för syn på kunskap? Vad är kunskap för dig? Kan du ge något konkret exempel på en eller flera kunskaper?
Syn på idrott och hälsa som ämne	Vad tycker du om ämnet idrott och hälsa? Vad har du för erfarenheter av ämnet? Kan du ge något konkret exempel?
Kunskapsämne i skolan	Vad är ett kunskapsämne för dig? Är alla ämnen kunskapsämnen eller inte?
Kunskap i idrott och hälsa som ämne	Vad finns det för kunskaper i idrott och hälsa? Varför tycker du så? Är idrott och hälsa ett kunskapsämne?
Samarbete och samarbetspotential med idrott och hälsa	Har du arbetat med ditt/dina ämne/ämnen tillsammans med idrott och hälsa? Om ja, hur? Ser du potential att samarbeta med ämnet? Ge gärna något/några exempel. Varför/varför inte?